1-a MIE

VICTOR ONIȘOR

DOINE
ȘI
STRIGĂTURĬ
DIN ARDEAL

I

Colecțiunea Șaraga.

Prețul I leu.

VICTOR ONIȘOR

DOINE ȘI STRIGĂTURĬ

DIN

ARDEAL

CULESE ȘI PUBLICATE ÎNTOCMAĬ CUM LE ḌICE POPORUL

PARTEA I.

IAȘI

EDITURA LIBRĂRIEI ȘCOALELOR FRAȚII ȘARAGA.

IAȘI
STABILIMENTUL GRAFIC «MIRON COSTIN»

JELE-I, DÓMNE, CUI I JELE
JELE-I DÓMNE MUNTELUI
DE ARMELE IANCULUI,
CĂ LE PLÓUĂ ȘI LE NINGE
ŞI N'ARE CINE LE 'NCINGE.

(*Cântec poporan.*)

PREFAȚĂ

Este în de obșce cunoscută însemnătatea poesiilor poporane, atât pentru frumusețea lor intrinsecă, cât și ca icónă fidelă, în care putem vedé întrégă viéța poporului nostru românesc. Aicĭ se reoglindesc bucuriile, dorul, jelea, aspirațiunile, ce le-a nutrit de atâtea veacuri în al sĕu pept de aramă. Totul ce l-a impresionat, l-a emoționat până în adîncul inimei a pus în versurĭ și a cântat, și a cântat cu atâta pricepere într'un mod simplu dar natural, a cântat de multe orĭ cu atâta duioșie și durere, cât are puterea chiar să-țĭ stórcă lacremĭ. Da, așa e cântecul românesc, ce-l culegem din gura poporuluĭ, care a suferit tóte năcazurile și neajunsurile vremurilor trecute, tot felul de loviturĭ grele, trimise de sórte, care l-au isbit fără de milă. Dar *Românul are șepte vieți în peptu-i de aramă*, și tóte loviturile, orĭ cât au fost de grele, orĭ cum l-au sguduit de cu putere, le-a rĕsbit și teafĕr a scăpat, așa cum îl vedem astădĭ.

Chiar și străiniĭ au admirat și admiră frumusețea poesiilor nóstre poporane, și din clipita de când au vĕdut eĭ, că ce comóră neprețuită posede poporul

românesc necult, care n'a învĕţat nicĭ cât de puţină carte, altă părere 'şĭ-au făcut despre noĭ şi a nóstră putinţă sufletéscă.

Nu voiu să fac multă vorbă de geaba despre poesia nóstră poporană, acésta au apreţiat-o în destul de bine condeie cu mult maĭ puternice ca al meu, voiu numaĭ să amintesc împrejurarea, ce m'a făcut pe mine să dau la iveală acéstă culegere ne-însemnată şi chiar numaĭ din o singură comunitate din parţea nordică a Ardealuluĭ. Avem, ce e drept, un numĕr fórte frumos de poesii de tot felul, din tóte ramurile câte se găsesc numaĭ în popor, culese de bărbaţĭ competenţi din maĭ tóte părţile locuite de Români—posedăm o comóră nepreţuită, din care s'a tradus şi în limbi străine.

Dar tóte acestea ne pot arăta numaĭ frumuseţea poesieĭ poporane şi viéţa suflctéscă a poporuluĭ român şi întru cât-va limba: provincialisme, barbarisme etc., însă pe o împrejurare acentuată din tóte părţile în timpul maĭ nou, nu s'a pus nicĭ un pond; două escepţiunĭ sûnt întru cât mi-am putut căştiga cunoşcinţa. Anume *limba curat poporală* cu tóte ale eĭ nuanţe fonologice şi morfologice, chiar aşa cum se vorbesce în ţinutul orĭ în satul din care se culege, trebue să se oglindească în productele culese. Imprejurarea acéstă, e de lipsă, să o punem astădĭ maĭ pe sus de tóte, căcĭ putem dice, că aprópe totul am făcut, numaĭ ca să ne cunóşcem limba, aşa cum se vorbesc în tóte ţinuturile româneseĭ, nu am făcut maĭ nimic. Căcĭ Dómne mari-s deosebirile între pronunţia Românuluĭ din Oltenia, orĭ Maramureş! Ilustrul profesor de limba şi literatura ro-

mână dela universitatea din Budapesta şi membru al Academieĭ române, d. Alexandru Roman, încă a accentuat în unul din cursurile d-sale faptul, că multe am puté ḑice că avem şi am făcut, numaĭ ca să ne cunóşcem limba vorbită în tóte ţinuturile, cu tóte ale eĭ proprietăţĭ şi mod de pronunţare provincial, nu am făcut maĭ nimic. Şî într'adevĕr cât de interesant ar fi acésta pentru ceĭ ce se ocupă de limbă!

Acest lucru nu-l putem altfel ajunge decât prin culegerea productelor literaturii poporane, fie ele de orĭ ce fel, într'un mod cu totuluĭ tot fonetic. Bine înţeles, pentru a reproduce tóte nuanţele de sunete nu avem semne, care să le punem pe hârtie, căcĭ se pot studia maĭ bine numaĭ din auḑite la faţa loculuĭ. Un început bun în privinţa aceasta a făcut dl. Mihail Canianu cu colecţiunea D-sale de *Doine* şi d-şóra Elena Sevastos. In culegerile D-lor din Moldova de sus ne dau graiul de acolo în modul cel mai fonetic posibil şi mărturisesc că foarte e interesant.

Subscrisul, ca student în liceu încă, am avut un deosebit interes de a culege, când eram acasă în vacanţe, poesiĭ poporane. Am şi publicate câteva dintre ele in «Gazeta Transilvaniei» şi în revista literară «*Minerva*» din Bistriţa. La urmă aveam câte va sute de bucăţi, maĭ micĭ şi maĭ marĭ. Nicĭ nu-mĭ trecea prin cap ca să le public în broşură, căcĭ îmĭ ḑiceam, ce folos căcĭ avem numeroase colecţiunĭ de tot felul. Dar îmĭ ajunse la mână colecţia d-lui Canianu, şi modul d-sale de publicare m'a îndemnat ca să fac o încercare de a publica şi eu asemenea

poesiile poporane culese din locul meu natal — Zagra --în ţinutul Năsăuduluĭ, partea nord-ostică a Ardealului. Imĭ ḑiceam acum, că dacă le-aş publica aşa cum se vorbeşce la noĭ în sat şi aşa în tótă împrejurimea, aş puté face cunoscut celor ce se ocupă de limbă, acest graiu, cu pronunţarea locală, de multe orĭ coruptă şi dóră plină de înrîurinţe străine, şi prin acésta aş pune o petricică la marea lucrare ce avem să o sĕvîrşim, făcêndu-se astfel în tóte părţile locuite de Românĭ. Şi dacă colecţiunea mea n'ar avé altă însemnătate decât acésta, totuşĭ e ceva.

Lucrul însă nu merge aşa de uşor, din pricina că n'avem caractere în scrierea limbeĭ nóstre, ca să putem însemna sunete muiate, cum are de pildă limba unguréscă, ca gy, ly, ny, ty. etc. Deci, pentru a puté transcrie acestea fără a împruta dela alţiĭ, am aflat de bine a întrebuinţa nisce semne neobicĭnuite până acum, deşi cam curióse şi care cred că dau multă greutate culegĕtorilor tipografĭ. Astfel pentru a reproduce pe *d*, *l*, *n*, *t*, muiate înaintea vocalelor *e*, şi *i*, am folosit apostrof (') la fiecare de a drépta de asupra. Aşa d. e. *d'* sună ca un fel de *dge* sau *gy* din unguresce: *d'e d'in* (dge, dgin, dgeal); *l'* sună ca *ly* în unguresce: *l'emn, ul'iţă* (lyemn, ulyiţă); n' sună ca *ny* în unguresce sau *gn* în italienesce şi franţuzesce: *gran'iţă*, *min'e*, *mn'ie* (mie) (granyiţă, minye, mnyie); *t'* sună ca *ty* în unguresce: *dragost'e*, *t'in'e*, *t'emn'ţă* (dragostye, tyinye, tyemnyiţă).

Multe sunt particularităţile limbeĭ poporane de unde sunt culese aceste poesii, se vor şi puté observa în presenta colecţie. Două schimbări maĭ de

frunte trebue să le amintesc aici. Schimbarea consunantelor *f* înainte de *e* și *i* în un fel de *ce*, *ci*, dar muiat de tot, d. e. *trandac'r* (trandafir), pe care *ce* de asemenea l-am însemnat, cu apostrof; și tot de firea acésta e schimbarea luĭ *v* înainte de *e* și *i* în un fel de *ge*, *gi muiat*, de asemenea însemnat cu apostrof, d. e. *g'ită* (viță), *g'erme* (verme), *dumbrăg'iță* (dumbrăviță).

Aceste semne neobicĭnuite am aflat de lipsă să le întrebuințez, pentru a reproduce cât se póte de foneticesce pronunția poporuluĭ. La prima vedere s'ar păré că o astfel de scrisóre e o monstronomie teribilă, de care să fugĭ mâncând pămêntul. Da, dar e de lipsă să folosim ceva semne ca să reproducem pronunția muiată orĭ îndulcită a poporuluĭ. Sunt înfluințele climatice și atingerea cu străiniĭ de vină. Nouĕ nu ne póte fi nicĭ de cum rușine de acest graiu și trebue să-l cunóscem, fie orĭ din care parte locuită de Românĭ. Scim că acésta e puțin la noi, pe lângă ceea-ce e în alte limbĭ, precum în limba germană.

Cât privesce împărțirea urmată de mine, acésta e aceea din colecțiunea dată la iveală de d-nii Ioan Urban Jarnik și Andreiu Bârseanu, cu escepțiunea că am făcut împărțirea numaĭ în capitolele principale: Dragoste, Dor și Jele, Mustrărĭ, ect., iar pe acestea nu le-am subîmpărțit, fiind că nu aveam un numĕr atât de considerabil de bucățĭ. Cât pentru observarea ce s'ar puté face, că cutare bucată nu e așeḑată în capitolul potrivit, recunosc că ar puté avé loc și într'altul.

II.

FLORICEA D'IN STRUȚU MN'EU

Floricea d'in struțu mn'eu
Cred'e mândră ce spuiŭ eu,
Cred'e mândră și-i vedè,
Că-i vin'i la vorb'a*) mea
Inturna-t'-i mândr 'odată
Scârbgită și supĕrată
La mĕruțu cel plecat
La drăguțu cel lăsat
Ca trandac'iru 'ncrăngat,
La mĕruțu oltăn'it
Ca trandac'iru 'nflorit.
Drăguț tĕnĕr nu bĕtrân
Ca î trandac'iru pl'in.
Trandac'ire cum t'e aș trage.
Și ce struț mândru t'e-aș face
D'e trandac'ir cu vâzdónce,
Da n'am p'a cui samă-l face,
C'am avut și eu d'e mult
Ș'am avut on puiŭ dorit ·
Ș'amu l-am lăsat scârbgit,
Pêntrucă nu l-am iubit.
Puișoru-i d'esmerdat
Ș'așcéptă'n brațĕ culcat.
Pĕ perină d'e bumbac
Cu mâna mândrii su cap;
Eu nu l-am șciut iubi
Pĕ cum s'ar ducului
—`Șciut-am eu mândră bin'e,
Că macar cân și tăt odată
Trĕbĕ să c'im la olaltă.
— Dĕu băd'iță băd'ișor
Mn'-i ești drag și t'e iubĕsc
Da a noșt'i nu-t'e voiesc

*) Se maĭ dice și *horba*.

— Dacă-i lucru-așè iubită,
Tu t'e du şî t'e mărită,
T'e du un'e-a voșt'i voiesc
Numa să nu-ţi bănuieşcĭ;
Ocĭĭ-s pĕ vóie la t'in'e
Cată-ţi mândră om ca min'e,
T'inerel şî făcut bin'e,
Că şî eu mândră m'oi duce
Un'e-oi da d'e gură dulce
Şî cu buzĕ subţirel'e,
Să sĕ văjască cu-a mel'e.
— Hei băd'iţă băd'işor,
Dacă t'e ducĭ dumn'iata,
Mai vin'i-ua cin'eva.
— Dă mândruţă vóia ta,
Eu nu t'e-oi put'è mustra;
Mândruţă voia-i la t'ine
Eu nu pociŭ opri pĕ n'ime
Mândruţă pĕ un'e-oi merge,
D'in in'imă nu t'e-oi şt'erge;
Te rog mândruţă să scii:
De-oi muri eu mai întâiŭ,
La a mea grópă să viĭ,
Să ḑicĭ tri cuvint'e-odată
«Mormint'e grópă săpată
Slobodî-mĭ pĕ bad'ea-odată».

* * *

Da-u-ar D-ḑĕu să deĭe
Să trécă tri ai curund
Să vie bad'ea d'e mult,
Până-i lume nu-l mai uit
D'e s'ar sparge cătun'ia
Dóră mn'ĭ-a vin'i soţia;
Pêntru t'in'e tinĕr bad'e
D'i pĕ drum şî dus d'epart'e
Cămeşuia'n spat'e-mĭ ard'e,
Carn'ea d'i pĕ cóst'e-mĭ scad'e,

Drăguț nu-mĭ țiiu cu dreptat'e
Cum mn'ı-aĭ fost tu tênĕr bad'e.
Vai săracu ș'a mn'eu bad'e,
Cu străin'i-i și d'epart'e,
D'e-o lature plóia-l cură,
Hai băd'iță să-ți dau gură
Că mn'ĭ-am făcut pat în șură
Șî mĕ culc numa sîngură.

III.

REL'ES, MAICĂ, FRIGURILE,

Rel'e-s, maică friguril'e.
Da' maĭ rel'e-s dragost'i'le
D'e frigurĭ bei șî mânâncĭ,
Da' de dragost'i rĕŭ t'e strîcĭ;
D'in frigurĭ mama mĕ scót'e
Da' din dragost'i nu mĕ póte;
D'e frigurĭ popa cet'eșce,
D'e urît nu pomin'eșce.
Mare rĕŭ îĭ dragost'ea
Cine-apuca-o 'nvĕța,
Că șî eu o-am învĕțat
Și de-on an în primăvară
Stă doru să mĕ omóră.

Variantă la I. Pop Reteganul: «Trandafiri și Viorele» ediț. II pag. 119 și 101, apoi mai scurtă la Jarnic-Bârseanu: «Doine» etc. pag. 7; Mihail Canianu: Doine: doina nr. LI pag. 44.

IV.

PÎN GRĂD'INA MÂNDRIĬ MEL'E

Pîn grăd'ina mândriĭ mel'e
Cântă dóuĕ rândun'el'e
Sórel'e mândru luceșce,
Mândra șed'e și gân'eșce.
Tăt d'e-a drépta pîn grăd'ină
Cură-on rîu cu d'apă l'ină,

Mândra ṣed'e ṣi suspcină:
— Cân ai fost băd'iț 'acasă
Mĕ gălam ca ṣ'o mni'résă,
Cu cercei ṣi cu mărgel'e
Ca să-ți c'ie drag d'e el'e;
Frundă verd'e l'emn d'e sus
D'e cân băd'iță t'e-ai dus
Brâel roṣ ṣi garofin'e
Veṣt'ezĕsc, să trec cu min'e.
Frundă verd'e d'e-alămâie
Dus-îi bad'ea 'n cătun'ie
Dusu-s'o ṣi nu-mĭ mai scrie
N'icĭ pĕ frundă rîurel'e,
N'ici p'aripcĭ d'e vênturi grel'e;
Am on dor la in'imuță,
Că i-am fost bad'iĭ drăguță,
Cât îi lume cât îi sóre
La in'imă mĕ tăt dóre,
Las' băd'iță că mn'i-a trece
Cân tu mn'ie că mn'-i da
L'eacuri d'in gurița ta.
Măi băd'iță d'e d'epart'e
Scrie-mĭ ṣi-mĭ trimet'e-o cart'e,
Da n'o scrie tare grea
Să pociu cet'i ṣi io'n ea.
— Mândruță d'i pĕst'e munt'e
Io ț'oi scrie, da nu mult'e
V'o douĕ tri rîndurel'e
Să poțĭ cet'i ṣi tu'n el'e,
Să cet'eṣci sara la foc
Ṣi ḑîuca la polog.
Pîn grăd'ina cea cu flori
Cum îmblam a un'e-orĭ.
Cu mândra d'e su suori;
Pîn grăd'ina cu verd'eață
Cum îmblam brață cu brață
Ṣi n'e iubeam cu dulcéță.

V.

Frundă verd'e d'e arțăraș,

Frundă verd'e d'e-arțăraș,
D'e-aș maĭ trage cât'e-am tras.
Eŭ d'e mândra nu mĕ las
Până mĕ bag în sălaș;
D'e-aș maĭ trage pe-alàt'ea
D'e mândra nu m'oĭ lăsa.
Cân mn'i-or cósĕ sălașu,
Tăt oi trage cu ociu;
Cân or ard'e lumn'ina
Tăt oĭ trage cu géna
Pĕ cât ceriu și lumea.

VI.

Cucul'e d'i ce nu cânțĭ,

Cucul'e d'i ce nu cânțĭ,
Bin'e vedĭ fagiĭ înfrundițĭ
Și iarba pĕ su mol'idĭ?
Cucul'e d'i ce nu tragĭ,
Bin'e vedĭ frunda pîn fagĭ
Și iarba pĕ su copacĭ
Și ómin'iĭ carĭ și-s dragĭ?

VII.

Tăt îm pare și năzare,

Tăt îmĭ pare și năzare,
C'aud bătèn doba tare
Și viin după bad'ea;
Tât îmĭ pare năzărin,
C'aud dobel'e bătên
Dup'a mn'eu drăguț viin.

VIII.

FRUNḌĂ VERD'E BOJORUŢ

Frunḑă verd'e bojoruţ
Am avut şî eu drăguţ,
Am avut şî l-am pcerdut,
Nu 'ntoarnă 'napoi mai mult.
D'e-a vrè bunu Dumn'eḑĕu
L-a maĭ scót'e d'ila rĕu
Ş'a vin'i ş'a c'i a mn'eu.
Scót'e-l dómne d'in robgie
Să-mi c'ie mn'ie soţie.
Trece-on nor pĕ lângă lună
Mai dă-mĭ dómn'e vóie bună;
Trece-on nor pĕ lângă st'el'e,
Ié-mĭ dómn'e d'in a mea jel'e.

IX.

DRAGOST'IL'E NU SĔ FAC

Dragost-il'e nu sĕ fac
N'icĭ d'in mere, n'icĭ d'in pere,
N'icĭ d'in nucĭ, că's marĭ şi dulcĭ,
Că dragost'il'e sĕ fac
D'in d'eget'e cu in'el'e
Şî d'in buzĕ subţîrel'e
Şi d'in grumazĭ cu mărgel'e

Variantă la I. P. Rcteganul «Trandafiri şi viorele» ed. II pag. 81 şi Jarnic—Bârseanu: Doine pag. 79.

X.

MĂRIÓRA PĔR GALBÎN

Mărióra pĕr galbîn
Un'e t'e vĕd mĕ l'égân
Ca şi frunḑa 'n cel palt'in,

Cân o suflă vêntu l'in,
Ca și frunda d'e stîjar,
Cân o suflă vêntu rar.

XI.

VIIN MÂNDRA D'ILA T'IN'E

Viin mândra d'ila t'in'e
Tăln'iĭ soluri d'e copil'e
Maĭ frumóse d'ecât t'in'e.
Pêntru fórmecel'e tal'e
Stau în loc și l'e dau cal'e,
Dómn'e-amar m'ai formĕcat
Cu schînt'ei d'in ociĭ tĕi,
Să-mĭ urĕsc părinții mn'ei.

XII.

F . . . MORȚIĬ CÓRBĂ N'ÈGRĂ,

F . . . morțiĭ córbă n'égră
Ce-aĭ făcut d'e mn'i eșt'i dragă?
Orĭ d'in urmă mn'i-ai luat,
Orĭ d'in pĕr mn'i-ai rĕt'ezat,
Tare m'ai înformĕcat
Cu tri pac d'ila pat
Cu gâltan d'e lup turbat,
Cu surcel'e d'ila l'emn'e,
Cu pĕr galbîn d'in sprâncen'e,
Cu așciță d'in port'iță
Cu pĕr galbîn d'in cosîță,
Ca să n'am altă drăguță.

XIII.

N'ICĬ ODATĂ NU MN'-I DRAG,

N'icĭ odată nu mn'-i drag,
Ca cân în codru mĕ bag,
La pot'ica d'in pădure

Podobgită cu alun'e,
Cu alun'e mânânțel'e
Tăt d'ila mândrel'e mel'e
Cel'ea dragi și frumușel'e,
Care m'am iubit cu el'e
D'e copil'e t'in'erel'e.

XIV.

MÂNDRĂ OCIĬ TĔĬ CI DRAGĬ

Mândră ociĭ tĕĭ ci dragĭ,
D'i pĕ ul'iță mĕ tragĭ
Șî'n casă la voi mĕ bagĭ;
Mândră ociĭ tĕĭ ci dulcĭ,
D'i pĕ ul'iță mĕ ducĭ
Șî 'n casă la voi mĕ culcĭ.

XV.

SĂRACA MANDRUȚA MEA

Săraca măndruța mea
Nu-ĭ mândră ca mândrel'e,
Ci-ĭ mândră ca floril'e
Șî bună ca ḑil'el'e;
Nu o cémă *) cum s'o ceme,
Fără mn'i-o cémă bojor,
Stau în loc șî stau să mor

*) Chémă.

XVI.

MĂĬ BĂD'IȚĂ BUZĔ MOĬ

Măi băd'iță buzĕ moĭ
Iè sama cân viĭ la noĭ,
Nu vin'i pĕ la pîrlaz,
C'avem cân'e for'obraz,

Ci vină pîn grădinuță
Că-ĭ otavă molcăluță
Şî nu-i călca pcic d'e frunḑă;
Vină bade pîn grăd'ină,
Că nu-ĭ călca pcic d'e t'ină
Până la a mea in'imă.

Variantă la I. Pop Reteganul «Trandafiri şi Viorele» ediţ. II p. 113 şi Jarnic—Bârseanu: Doine, pag. 406.

XVII.

Astă iarnă 'n postu mare

Astă iarnă 'n postu mare.
Era géță pĕșt'e val'e,
T'ină mare pĕ carare,
Hop, băd'iță băd'ișor
Osten'iai la noĭ cu dor;
D'amu-ĭ vară la Rusale
Punt'e no'uă pĕst'e val'e,
Pajişt'e p'ângă cărare,
Hop, băd'iță băd'ișor
N'aĭ uitat d'e-a mândriĭ dor.
Hop, băd'iță și măĭ bad'e
Ț'am fost mândră cu dreptat'e,
Pêntru min'e-aĭ ḑis, că-ĭ trece.
Țară caldă, munt'e rece,
D'amu vĕd, băd'iță bad'e,
Cum mĕ iubeșcĭ cu dreptat'e.

Variantă la Jarnic—Bârseanu: Doine pag. 165.

XVIII.

Vină bad'e Gĭoi la noi

Vină bad'e Gĭoi la noi
Să-țĭ fac struț de pupegioi;
Ți l-aş trimet'e pĕ sóre,
Sórel'e îi on domn mare,

Nu ț'a spune dumn'ital'e;
Ți l-aș trimet'e pĕ lună,
Luna-i numa giumătat'e
Nu ț'a spun'e cu dreptat'e;
Ți l-aș trimet'e pĕ st'el'e,
St'el'el'e îs mânânțel'e,
Ți l-or spun'e cu greșel'e.
Vină tu cu gura ta
Și-mĭ stîmpĕră in'ima,
Vină tu cu capu tĕu
Și stîmpĕră doru mn'eu.

XIX.

La cel vêrvuț d'e d'eluț

La cel vêrvuț d'e d'eluț
Est'e-o crangă d'e brăduț
Suflă vêntu ș'o clăt'ină
D'in vêrv până 'n rĕdăcină.
Nu-'i d'e g'ina crănguțiĭ
Că-i de g'ina măicuțiĭ,
Că nu mĕ lasă-a iubi
Cu cin'e m'aș potrig'i
Nu mĕ lasă să iubĕsc
Cu cin'e mĕ potrig'esc.
Nu l'ega maică lumea
Cu cin'e nu mn'-i vóia,
Ci mn'ĭ-o l'égă maică l'égă
Cu cin'e mn'iĭ lumea dragă,
Cu c'ir de mătasă verd'e
Și cu c'in'e mn'-i sĕ șed'e.

XX.

Mândră cruce d'e mol'id

Mândră cruce d'e mol'id
Părinții nu n'e-o voit,

Să mâncăm noi d'int'on bl'id;
Mândră crucită d'e brad
Părinții nu n'e-o lăsat,
Noi să n'e c'i cununat.

XXI.

IUBEȘCE-MĔ DACĂ-ȚI PLAC.

Iubeșce-mĕ dacă-ți plac,
Că eu sîlă nu îți fac,
Iubeșce-mĕ mândră dragă
Numa mân'e-ta să-i placă,
Pĕ min'e cât m'ai iubit
Mân'e-ta nu i-o plăcut.
Spun'e dragă măn'e-ta:
Că d'e vrea a mĕ uita,
Să samin'e mac în prag,
Că eu n'am să vi-l mai calc;
Macu-a creșce ș'a-'nflori,
Tu cu mă-ta m'-iți dori,
Macu-a creșce ș'a peica,
Tu cu mă-ta m'-iți căta,
M'-iți căta cât m'-iți căta,
Da n'ici cân nu m'-iți afla.
Tu să spui mân'e-ta-așè
Să samin'e în grăd'ină:
Floricel'e și georgină,
Su feréstă
Flóre-albastră
Că n'oi vin'i-'n casa vóstă.

XXII

IUBEȘCE-ȚĬ, BAD'E, MÂNDRA,

Iubeșce-ți, bad'e, mând'a
D'e gân'eșcĭ, c'o îi lua
O iubeșce d'e ț-'i dragă,
D'e nu, ia, lumuța-ĭ largă;

T'e uită la rĕsărit
D'emin'éța n'eprândit,
Că-i on puiŭ afurisìt
Și cântă d'e d'espăițìt;
T'e uită la 'ntun'ecat
Lâng amn'éză n'egustat,
Că-i on puiuț blăstĕmat
Șì cântă d'e d'epărtat
Șî nu-i mândră de lăsat.

XXIII

Avui drăguță vecină,

Avui drăguță vecină,
Cu cărarea pìn grăd'ină,
S'o pus șî s'o măritat
Șì d'e șcire nu mn'ĭ-o dat,
Că șì cu o-aș c'i luat.
Da d'e s'ar c'i măritat
D'ila noi a tril'ea sat,
Nu mn'i-ar c'i așè bănat,
Da s'o pus, s'o măritat
D'ila noi pă ul'icioară,
A tria mamiĭ câșcióră,
Întru'n cas' ,audu-o
Ies afară, vĕdu-o,
Cofe d'albe durăin
Pól'e crețĕ sufulcân
In'im'a 'n min'e ardên.

Varientă la Jarnik-Bârseanu : Doine, pag. 99.

XXIV.

Frunză lată d'i pă baltă

— Frunză lată d'i pĕ baltă
Plânge-i tu bădiț 'odată
După drăguța lăsată

Şî-i plânge după drăguţă
Ca c'iu *) după măicuţă
— Dau-ar mândră Dumn'eḑĕu
Să sĕ uşce frunḑuţa
Să n'ai vara ce purta,
Cân îĭ pun'e-o la urece
Să c'ie mândruţă vece
Struţîşor mândru d'e róuă
I-oi purta văzdóncă nóuă,
Ţ'oi rumpe in'ima 'n dóuă;
Î-oĭ purta vâzdóncă verd'e,
Ţ'oi rumpe in'ima' n şept'e.
— Insóră-te bad'e 'nsóră,
T'e 'nsóră băd'iţă bin'e
Steĭe-ţĭ gându şî la min'e
Că şî eu m'oi mărita,
Gându la t'in'e mn'ĭ-a sta.
Pót'e-oi avè pé **) mult bin'e
Să t'e uit bad'e pĕ t'in'e;
Pót'e-oi avé mult iosag
Să t'e uit că mn'ĭ-ai fost drag.
Bad'e dacă t'-i 'nsura
Oi! eu numa d'e-aş căra
Tăt apă cu l'ingura,
Mândru mn'ĭ-oi şi ăla faţa
Şî ţ'oi rumpe in'ima,
Tăt a ta ş'a mân'e-ta.
— D'ecĭ las' mândră pĕ cum eşci,
D'e dor mare mĕ topceşcĭ

*) C'iu—fiu.
**) Pé—pré

XXV.

MÂNDRĂ D'E Ț'AM FOST DRAG TARE

Mândră d'e ț'am fost drag tare
Suie-t'e pĕ murg călare,
Tu mândră nu t'e lăsa
Pănă-i afla tabăra
La T'ihuța d'e-a stânga.
Iè tu măndră sama bin'e,
Că eu mândră-s cunoscut
Pă laibĕr și pĕ căput,
Căputu mn'-i naragiu,
Căpen'égu până 'n brêu
Mai mult mortu-s d'ecât g'iu.

XXVI

FRUNḌĂ VERD'E CÂT PALMA

Frunḍă verd'e cât palma
Bin'e îi l'el'e orĭ ba ?
Orĭ lăsa-n'e-om cu-atâta ?
D'e gân'eșcĭ să n'e iubim,
Hai la crâșmă să bem g'in,
D'e gan'escĭ să n'e lăsăm
Hai la crâșmă să mai bem
Șî vorbe să n'e-aruncăm.
Da tu mândră cum mn-i ḍice ?
— Struțîșor d'e florĭ albuț,
Că mn'ĭ-ai fost dulce drăguț
D'e pruncuț mit'it'eluț.
Da tu bad'e cum mn'-i ḍîce ?
— Struțîșor d'e vâzdoncuțĕ,
Că mn'i ai fost dulce drăguță,
D'e pruncă mit'it'eluță.

Variantă la jarnik-Bàrseanu : «Doine» pag. 22

XXVII

Mândră d'e cân n'e iubim

Mândră d'e căn n'e iubim
Galbînă-i frunḑa 'n mălin
Vremea-i să n'e d'espărţîm
Rĕu să nu n'e ocărîm.
Da tu mândră cum mn'-i ḑîce ?
Frunḑă verd'e d'e trifoiŭ ?
Da eu mândră ḑice-ţ'-oi
Tăt o pară roşióră
Dulce-ai fost la gurişóră,
Haida să n'e iubim iară
Batĕr până 'n primăvară,,
D'in primăvară 'n cól'ea
Iubască-t'e cin'e-a vré
Eu mn'ĭ-am iubit part'ea mea.

XXVIII

Bad'e d'e pest'e părăŭ

Bad'e d'e pĕst'e părăŭ
Cu clop noŭ în butu mn'eŭ,
Cu clop noŭ împet'elat,
Multe in'imn'ĭ aĭ stricat!
Nu gân'i bad'e d'e-acea,
Că-i strîcă in'ima mea
Şi-i face-o d'in bună-rea,
Că eŭ nu-s aceea fată
Să-mĭ cumpĕr drăguţ pĕ plată.
Eŭ nu-s aceea copilă
Să-mĭ ţin drăguţu cu sîlă.
Num'on d'eget oĭ înt'ind'e, —
Cincĭ şî şesĕ mn'i-oĭ cuprind'e ;
Şi mn'i-oĭ înt'ind'e mâna
Cincĭ şi şesĕ mn'i-oĭ afla
Maĭ frumoşĭ ca dumn'iata.

XXIX

Spun'e-mĭ bad'e-ad'evĕrat

Spun'e-mĭ bad'e-ad'evĕrat,
Lua-n'c-om pĕ la cărat?
Spun'e-mĭ bad'e drept șî bin'e
Dragă ți-s orĭ nu-s d'e t'in'e ;
D'e ți-s dragă num'așè,
Fă-țĭ drumu pĕ un'e-i vrè,
Nu pĕ la cetórca mea.

XXX

Audit-am mândră, eŭ,

Audit-am, mândră, eŭ,
Că mân'e-ta-i pare rĕŭ,
Că t'e iubăsc, măndră, eŭ.
Spune, mândră, mân'e-ta :
Să 'ngrăd'éscă grăd'ina
Tăt cu lin și cu pel'in
Maĭ mult să nu n'e 'ntâln'im,
Fără Sâmbăta odată,
Dumin'eca diua tótă
Dumin'eca 'n sĕrbătorĭ
Șî sara în șĕdĕtorĭ.

Variantă la Jarnik—Bărseanu: Doine pag. 61

XXX I

Ardă focu 'n paie ud'e

Ardă focu 'n paie ud'e
Eu tot strîg mândra n'aud'e
Șî d'e-aud'e, nu-mĭ rĕspund'e
— Audĭ mândră orĭ n'audĭ
Orĭ n'aĭ vóie să-mi rĕspundĭ?
— Ba eu bad'e-aud pé bin'e,
Da măicuța-i lângă min'e
Șî nu pociŭ eșî la t'in'e.

Variantă mai scurtă la Jarnik-Bârseanu «Doine» pag. 56

XXXII.

Dusu-s'o băd'iţa dus

Dusu-s'o băd'iţa dus
Pĕ val'ea Bistriţiĭ 'n sus
Şî nu mn'i-o lăsat rĕspuns,
Cu cin'e să mĕ iubĕsc,
Ca să nu mĕ bĕtrânĕsc,
M'oi iubi cu cine-oi vrè
Băd'iţa nu m'a ved'è,
M'am iubit cu cine-am vrut
Bad'ea-i dus nu m'o vĕḑut;
Cin'e iubeşce şî spun'e,
Nu-l ţin'é dómne, pĕ lume,
Cin'e iubeşce şi tace
Lasă-l, Dómn'e şi-i dă pace.

XXXIII.

Pă cea luncă

Pĕ cea luncă
Mere-o pruncă
Blăstĕmânu-şĭ norocu.
Iesĕ-on voin'ic d'in codru:
— Nu-ţĭ blăstĕma norocù,
Da d'e-s eu norocu tĕu.
— Tu norocu mn'eu d'e-aĭ c'i
Tu-ai vin'i şî m'ai lua
D'e nĕcaz nu m'ai lăsa.

XXXIV.

Bad'e d'e urîtu tĕu

— Bad'e d'e urîtu tĕu
Face-m'oĭ trest'ie pĕ tău.
— Fă-t'e mândră ce t'-i face.
Că şi eŭ mândră m'oĭ face,

Eŭ m'oĭ face-on boŭ d'e baltă.
Ş'oĭ paşce trest'ia tótă
Şi t'e-oĭ paşce şi pĕ t'in'e,
Tot îĭ c'i măndră cu min'e.
— Eŭ, bad'e, de-a tĕu urît
Face-m'oĭ trest'ie pĕ rît
Ş'oĭ c'i cu floril'e 'n rînd.
— Fă-t'e mândră ce t'-i face,
Că şi eŭ mândră m'oĭ face:
On voin'ic cu cósa 'n spat'e
Ş'oĭ cosî floril'e tèt'e
Şi t'e-oĭ cosî şi pĕ tin'e,
Tăt îĭ c'i mândră, cu min'e.

XXXV.

VĔDUI PĔ MÀEDRA 'N PORT'IŢĂ.

Vĕdui pĕ mândra 'n port'iţă,
Sclipea ca o icon'iţă.
Eu am rîs şî ea n'o rîs,
In'ima mn'i s'o d'aprins.
Am mĕrs acasă supĕrat,
Mama mea că m'o'-ntrebat
— Ce eşci aşè supĕrat?
— In loc de-a-mĕ întreba
Mai învaţă-mĕ ceva,
Cum să 'nşĕl pĕ mândruţa?
— Cota 'n mână tu-ĭ lua,
După apă t'-i căra,
Ea a rîd'è tu nu-i rîd'e
In'ima i s'a d'aprind'e
Şî v'a c'i vrutu 'mprumut
Şî nu v'-iţĭ mustra mai mult..

Variantă la Jarnik--Bârseanu: Doine, pag. 230..

XXXVI.

Frundă verd'e dudău

Frundă verd'e de dudău
S'o dus bad'ea la Brașĕu,
Nu s'o dus să nu mai vie,
Ci s'o dus să-'nveț'-a scrie.
Dac'a scrie ș'a-'nvĕța
Vin'i-u-a șî m'a lua.
D'e nu m'a lua pĕ min'e,
M'oi duce d'in gĭos d'e móră
Ș'oi lua năsîp în pólă
Ș'oi da la badea să móră,
Orĭ să móră, ori să pceie,
Ori pĕ min'e să mĕ ieĭe.

XXXVII.

Copil' iță d'e băiță

— Copil'iță d'e băiță
Cu cunună d'e tul'iță,
Mest'ecată cu trifoiŭ,
Nu da gură la slugoiŭ,
Ci-o dă la unu de gazdă,
Să aibă ce pun'e 'n masă.
— D'e cât gazdă uricios
Mai bin'e-on slugă frumos,
C'a slujî o lună dóuĕ
Șî n'e-om face casă nóuă,
C'a slujî on an orĭ doi
Șî n'e-om face vacĭ șî boi
Bin'e-om trăi amândoi
Ș'om trăi cu sărutat'e
Ca șî ci cu vaci cu lapt'e,
Ș'om trăi cu buzĕ moi
Ca șî ci cu patru boi
Ș'om trăi cu buzĕ dulcĭ
Ca șî ci cu patru gĭuncĭ.

Variantă mai scurtă la Janrik—Bârseanu: Doine, pag. 245.

XXXVIII.

Mol'idaş d'i pĕ Iza

Mol'idaş d'i pĕ Iza
Lasă-mĕ la umbra ta
Pĕ min'e şî pĕ măndra,
Să vĕd ce g'is oĭ g'isa.
De-oi g'isa v'on g'is d'e bin'e,
Maĭ vìn'i-oi pĕ la t'in'e;
De-oi g'isa v'on g'is d'e rĕŭ,
Pun'e cruce 'n vêrvu tĕŭ
Cal'ea şi codru-i a mn'eu.
D'e ce mĕrg pĕ Iza 'n sus,
D'e-acea-i locu mai ascuns,
D'ealurile maĭ pĕ sus;
D'e ce mĕrg pĕ Iza'n gĭos,
D'e-acea-i locu mai frumos,
D'ealurile mai pĕ gĭos.
D'e-ar c'i vadu pănă 'n brêŭ
Tăt la mândra cat' să viŭ;
D'e-ar c'i vadu până 'n cept
Tăt la mândra cat să mĕrg.

XXXIX.

D'e ce mere d'e-acea-i rĕu

D'e ce mere d'e-acea-i rĕu,
Câţî şî-s dragi nu sĕ mai ièu,
Rĕmân şî l'e pare rĕu
La unu după d'altu
Ca mn'ie după mândru.
D'e s'ar lua câţĭ şì-s dragĭ,
N'ar maĭ c'i frunḑă pîn fagĭ,
Da să ièu şî ci urîţĭ
Pêntu-acea-s fagiĭ 'nfrunḑîţĭ.

XL.

DAU-AR D-ḌĔU SĂ DEĬE

Dau-ar D-ḍĕu să deĭe
D'in cel ceriŭ hârt'ie albă,
D'in pămênt cern'ală n'égră
Să-mĭ cern'esc eu portuțu,
Că mn'i-am lăsat drăguțu.
Da cum focu să-l cern'esc?
Eu maĭ alb îl sopon'esc
Cu sopon d'ila Brașĕu,
Haida bad'e 'n butu mn'eu,
Cu sopon d'ila Turda
Băd'iță măria ta.

XLI.

PĂSĔRUICA CÂNTĂ 'N RÎT

Păsĕruica cântă 'n rît
Trece bad'ea, n'o grăit;
Păsĕruica cântă 'n iarbă
Trece bad'ea, nu mĕ 'ntrébă.
Pare că nu i-am fost dragă.

XLII.

CUCUL'E D'IN CURMĂTURĂ

Cucul'e d'in curmătură
Grăit-am gură cu gură
Să nu-mĭ cânțĭ pĕ l'eșîtură,
Să cânțĭ pĕ cănțălarie
C'acolo-i bad'ea șî scrie,
Scrie dóuĕ tri rînduri
Nu mai poate d'e gânduri
Pun'e cond'eiu pĕ masă
Șî sĕ preumblă pìn casă.

XLIII.

Oi l'el'iucă puiul'e

Oi l'el'iucă puiul'e
N'asculta minciun'il'e
D'e la tŏt'e babel'e,
Că babel'e mult'e-or ḑîce,
Ca dragost'ea să n'e-o strîce;
Babel'e mult'e-or lătra
Să n'e strîce dragost'ea.

XLIV.

Mě dusei la prundu sěc

Mě dusei la prundu sěc
Doru mândriĭ să-l înn'ec,
Dragost'il'e nu mě lasă
Durerea tare m'apasă;
Durerea și omu hîd
D'e g'iu mě bagă 'n pămênt,
Dragost'ea șî om frumos
Din pămênt iară m'o scos.

XLV.

Cucul'e d-e su pădure

Cucul'e de su pădure,
Du-t'e la bad'ea și spun'e
Pě dumin'eca ce vin'e
Să-șĭ rět'ezě pana bin'e
Să vie sara la min'e
V'ină bad'e-atuncĭ ș'atuncĭ
Lasă pě urît în furcĭ,
Vină bad'e-atuncĭ ș'astară
Lasă pě urît în pară.

XLVI.

Bad'ița cu șese boi

Bădʼiță cu șesĕ boi
Strîgă cân trecĭ pĕ la noi
Șĭ-țĭ fă plʼésnĕ dʼe mătasă,
Impușcă sʼaud dʼin casă,
Dʼe-oi cʼi mórtă dʼe betʼégă
Tăt oi măna slujnʼica,
Să-mĭ dʼeșcidă feiésta
Să grăiesc cu dumnʼeata.

XLVII.

Haida mândră să fugim

Haida mândră să fugim
Pĕ dʼin sus dʼe țintʼirim
Dómnʼe binʼe nʼe lovim:
Tăt la oci și la uitat
Ca doi porumbași pĕ cap
Șĭ la ocĭ și la sprîncenʼe
Ca doi porumbașĭ la penʼe.

XLVIII.

Càtʼe carĕ cu povóră

Câtʼe carĕ cu povoară
Tètʼe suie și cobóră,
Numa caru mândruluĭ
Ședʼe ʼn vârfu dʼealuluĭ,
Nʼice suie, nʼici cobóră,
Batʼe boiĭ dʼe-ĭ omóră.
— Lasʼ, badʼe boiĭ nu-i batʼe,
Că lʼ-i duce pcelʼeaʼn spatʼe

Și t'el'éga giumătate;
D'n t'el'égă numa dricu
Și t'e-a rîde tăt g'idicu *).

Variantă la Jarnik—Bârseanu: Doine, pag. 127.

XLIX.

Frundă verd'e frundîșóră

Frundă verd'e frundișóră
Dragă mn'-i fata fecióră
Că sĕ culcă pĕ lăicióră
Vin'e mă-sa d'e o scólă.
— Ia t'e cere-on voinic tare
Și pĕ cap și pĕ picióre.
— Lasă mamă lasă dragă,
Să mĕ fac femeie 'ntrégă,
Că la tăți l'e-oi c'i mai dragă.

L.

Lun'iță, mândră lun'iță

Lun'iță, mândră lun'iță
Ține bad'iĭ lumn'in'iță,
Să vie d'ela oițĕ.
Țîpe-sĕ lupciĭ 'ntre oĭ
Batĕr dóuĕ-déci și doĭ,
N'ice unu să nu iasă
Fără d'e-o mn'ióră grasă,
N'ice unu să nu c'ie
Fără d'e-o mn'ióră g'ie.

*) Din ungurescul vidék. Pres'e tot foș'iĭ grănițeri din Regim. II sunt numițĭ în relație cu locuitoriĭ din alte părțĭ «*G'idicanĭ*»

LI.

SU TUFĂ D'E PĂDUCEL

Su tufă d'e păducel
Șed'ĕ badea t'in'erel
Și mĕrg mândrel'e la el
Cu turtă d'e grâŭ în sîn
Cu plosca pl'ină d'e g'in
—Să trăescĭ și na și bè!
—Mulțămĕsc, drăguța mea,
N'icĭ la gură nu oĭ pun'e
Până tu, mândră, mn'i spun'e
D'e cân d'e-acas'am pl'ecat
Câțĭ voin'icĭ aĭ sărutat?
—Cățĭ voin'icĭ ca dumniata
Tățĭ o fost la noĭ sara,
Cân o fost dulce gura,
Câțĭ voin'icĭ, bad'e, ca t'in'e
Tățĭ o fost sara la min'e.

LII.

PÎN PĂDUREA RARĂ 'N GIOS

Pîn pădurea rară 'n gios
Mere bad'ea cel frumos
Cu caru d'e odol'ean
Cu pana d'e măgerean,
Cu speițĕ d'e smn'euriță,
Cu obed'e d'e mĕr verd'e,
Ocĭĭ luĭ mătasă verd'e,
Rĕŭ mĕ t'em, că mn'i l-oĭ peerd'e,
Că l-am maĭ peerdut odată
L-am aflat la o ciocârlată,
Ciocârlată și bălósă
Nu-i ca min'e d'e frumósă.

LIII.

Floricică d'i pĕ rît

Floricică d'i pĕ rît
Nu gân'i că t'e-am urît,
Pênce-asară n'am vin'it,
N'am vin'it, c'am fost trud'it,
M'am culcat, m'am hod'in'it,
N'icĭ astară n'oi vin'i,
M'oi culca, m'oi hod'in'i.

LIV.

Colo 'n gĭos pĕ lângă val'e

Colo 'n gĭos pĕ lângă val'e
S'o făcut o mn'inunare,
S'o 'nn'ecat o fată mare,
Cu pĕr galbên, naragiu;
Nu mn'ĭ-o spun'e, că o sciu,
Mn'ĭ-o dat gură înt'o sară
Şî n'o uit în ĭastă vară;
Mn'ĭ-o dat gură înt'o nópt'e
Şî n'o uit până la mórt'e.

Variantă la Jarnik—Bârseanu: Doine, pag. 151.

LV.

Strîgă frunḑa răciţiĭ

Strîgă frunza răciţiĭ
Din margina Dunăriĭ,
După el ţ'-î bănui;
Da dragost'ea nu mĕ lasă
Urîtu d'e cap m'apasă.

Dor și jele.

LVI.

MULT MĔ 'NTRÉBĂ C'IR D'E IARBĂ,

Mult mĕ 'ntrébă c'ir d'e iarbă,
Un'e mn'-i mândra cea dragă ?
Eu am spus cu gĭurămênt,
C'am îngropat-o 'n pămênt.
D'e nu-mĭ cred'eţĭ cuvêntu,
Hai să v'arăt mormêntu.
La mormêntu mândriĭ mel'e
Rĕsărit-o floricel'e ;
La mormêntu mândruţîĭ
Rĕsărit-o brânduşîĭ.

Variantă la Iarnie—Bârseanu : Doine pag. 145.

LVII.

D'E JEL'EA VIEŢIĬ MEL'E

D'e jel'ea vieţiĭ mel'e
Plâng pœtrile pĕ vâlcele
Pasĕril'e 'n cuiburel'e ;
D'e jelea traiuluĭ mn'eŭ
Plâng pœtrile pĕ părăŭ
Pasĕrea în cuibu sĕŭ.

LVIII.

MULT MĔ 'NTRÉBĂ IN'IMA :

Mult mĕ 'ntreabă inima :
Bin'e mn-'i mn'ie, orĭ ba ?
Eŭ am ḑis, că nu mn'i rĕŭ,

Lacrimnil'e-mĭ mĕrg părăŭ,
Ocií-mĭ fac baltă și tăŭ.
—Tacĭ in'imă 'n sîn la min'e
Nu maĭ spun'e către n'imo
Că ț-'i rĕŭ și nu ț'i bine.

Variantă la Jarnik—Bârseanu: Doine pag. 151.

LIX.

PĂSĔRUICĂ CU CUNUNĂ,

Păsĕruică cu cunună,
Mândru cânțĭ nópt'ea pĕ lună,
Dacă ț'i inima bună;
Că și io-aș cânta așè
D'a mea in'imuță-i rea.

LX.

PĂSĔRUICĂ D'I PĔ CAL'E

Păsĕruică d'i pĕ cal'e
Ce cânțĭ la bad'ea d'e val'e?
Păseruică d'i pĕ luncă
Ce cânți la bad'ea d'e ducă,
La mândra d'e jel'e lungă.

LXI.

A MN'EU DOR Ș'A MN'EU BĂNAT

A mn'eu dor ș'a mn'eu bănat
Pare că l-am sĕmĕnat
Primavara 'n loc arat,
A mn'eu dor ș'a mn'eu urît
Pare că l-am rĕsăd'it
Primavara 'n loc tomn'it.

LXII.

BAT'E VÊNTU FRUNḌĔL'E

Bat'e vêntu frunḍĕl'e
Ca ficiorii mândrel'e
Mândre copil'iţĕle,
Codru-i mare şî uscat
Şî ca omu supĕrat,
Că lui îĭ pcică frunḍĕl'e
Şî remân'e tăt uscat.

LXIII.

D'AŞĖ-MĬ VIN'E 'N ORĬ ŞÎ 'N GÂND

D'aşè-mĭ vin'e 'n orĭ şî 'n gând
Să las l'ingura pĕ bl'id
Şi tri ḍil'e să mĕ cânt;
L'ingura pĕ bl'id s'o las
Ş'apoi să mĕ cănt cu glas.

LXIV.

VIN'E-MĬ, VIN'E-MĬ CÂT'E-ODATĂ

Vin'e-mĭ, vin'e-mĭ cât'e-odată
Să mĕ duc pĕ munţĭ cu pcétră
Ş'aşè-mĭ vin'e 'n gând şi 'n orĭ
Să mĕ duc pĕ munţĭ cu perĭ
Dóră mn'ĭ-oi afla şî verĭ,
Ş'aşè-mĭ vin'e 'n orĭ şî 'n gând
Să mĕ duc pĕ munţĭ cu braḍĭ
Dóră mn'i-oi afla şi fraţĭ
N'icĭ am tată, n'icĭ am mamă,
Pare c'am pcicat d'in pcétră.

Variantă la Jarnik—Bârseanu: Doine, pag. 201.

LXV.

Cântă pasĕrea luncii

Cântă pasĕrea luncii
Pĕ d'e-asupra Măgurii,
Cântă și sĕ ciripeșce
Și d'e jel'e sĕ topcesce.
Cântă, cântă păsĕruică,
Că urecile t'e-ascultă,
Ocii la t'ine sĕ uită.
—Păsĕruică, draga mea,
Spun'e-mi drept ș'ad'evĕrat
D'e ce cânți tu d'e bănat?
—Eŭ cânt și mĕ ciripĕsc
Și d'e jel'e mĕ topcesc,
Doi cu doi nu sĕ văjĕsc,
Tăt urîții sĕ 'ntâln'esc;
Doi cu doi d'e s'ar văjî,
Mândru 'n codru-aș ciripi,
De jel'e nu m'aș topci.

LXVI.

Frundă verd'e ca șî bobu,

Frundă verd'e ca șî bobu,
Mândră flóre îi norocu,
Da' nu creșce în tăt locu;
Că șî eŭ am sĕmĕnat
Ș'a mea part'e s'o uscat,
Vai și eŭ am rĕsăd'it
Ș'a mea parte s'o topcit.

LXVII.

Suflă vêntu, dor adună

Suflă vêntu, dor adună
D'ila țara mea cea bună;
Suflă vêntu, dor alérgă

D'ila ţara mea cea dragă;
Suflă vêntu, cucu cântă,
Vine-mĭ dor d'il'a mea mândră,
D'ila munt'e ese-un nor,
D'ila mândra vin'e-mĭ dor;
D'ila munt'e ies tri st'el'e
D'ila mândra-mĭ vin'e jel'e.
Vaĭ mândruţă pĕntu t'in'e
N'o rĕmas in'imă 'n min'e.
Bin'el'e ce l-am, avut
Nu-l maĭ pociŭ ave maĭ mult;
L-am mâncat dint'un păhar
Dulce-o fost şi mult amar.
Vaĭ de mine mult aş da
De urît să pociŭ scăpa;
N'aĭ n'ed'ejd'e d'e scăpat,
Că d'e min'e s'o 'ncărcat
Şi pĕ min'e m'o 'nvĕl'it
Ca cet'ina pĕ mol'id.
Dómn'e scót'e-mĕ odată
Să mĕ uit în lumea tótă,
Pe un'e-am îmblat odată,
Să-mĭ aduc batĕr amint'e
De-a mn'eŭ bin'e d'inaint'e.

LXVIII.

Pasĕre di pĕ su munt'e,

Pasĕre di pĕ su munt'e,
Audit-am, că şci mult'e,
D'e şci mult'e, haĭ mĕ 'nvaţă,
C'oĭ peri cu doru 'n braţĕ,
D'e şci mult'e, haĭ şi-mĭ spun'e,
Că mĕ duce doru 'n lume.

PASĔRE GALBĔNĂ 'N CIOC,

Pasĕre galbĕnă 'n cioc,
Rĕu mn'ĭ-ai cântat d'e noroc,
Orĭ dóră ceriu d'e sus
Sórt'ea mea ție ț'o spus,
Cât'e am eu d'e agiuns,
Cât'e am d'e petrecut
D'in l'eagăn până 'n sfârșit
Să trăiesc tăt cu urît;
D'in l'eagân până 'n sălaș
Să trăiesc tăt cu rĕcas.
Pasĕre cu-a tĕu cântat
M'aĭ făcut jeln'ic bărbat,
Jeln'ic mn'ĭ-aĭ cântat tu mn'ie
Cân ieșeam d'in cunun'ie
Să trăiesc fără soție
Vaĭ ș'amar d'e-a mel'e ḑil'e,
D'e urît ș'amar îs pl'in'e;
Vaĭ ș'amar d'e-a mea viéță,
O petrec fără dulcéță.
Am avut viéță bună
Cin'e o vĕḑut s'o spună,
Ca să trag șî asta rea,
Dacă mn'ĭ-o fost part'ea așé.
Nu șciu d'ila D-ḑeŭ
Orĭ dó ă d'ila om rĕu;
De-i d'ila om rĕu făcut,
Dómn'e nu-l lăsa 'n pămênt
Că m'o 'ncărcat d'e urît.

LXX.

PĂSĔRUICĂ D'I PĔ CAL'E

Păsĕruică d'i pĕ cal'e
Ce cânțĭ la bad'ea d'e val'e?
Păsĕruică d'i pĕ luncă
Ce cânți la bad'ea d'e ducă
La mândra d'e jel'e lungă?

LXXI.

Pân'o cântat cucu 'n dos

Pân'o cântat cucu 'n dos
Dómn'e bin'e mn'i-o mai fost,
D'e cân s'o mutat la față
Jeln'ică-i ș'a mea viéță.

LXXII.

Frunḑul'iță ruptă 'n tri

Frunḑul'iță ruptă 'n tri
Mn'ie tăt atâta mn'-i
Orĭ să moriŭ, orĭ să trăiesc,
Cată să prăbăluesc
Cum în lume să trăiesc
Și d'e greu să nu muncesc.

LXXIII.

D'ila Bucureșcĭ la val'e

D'ila Bucureșcĭ la val'e
Est'e-on nuc mare 'n cărare,
Nucu-i mare, frunḑa-i rară,
Cânt-on cuc d'e sĕ omóră,
La trupcina nucului
Cântă puiu cuculuĭ,
D'așé cântă d'e cu jel'e
D'e Cluju și Turda peere,
D'așè cântă d'e cu drag
Frunḑa 'n codru s'o uscat.

LXXIV.

Doru mn'eŭ șî a mândriĭ

Doru mn'eŭ șî a mândriĭ
D'e l-aș put'è rĕsăd'i

Eŭ la vară l-aş cosî;
D'e l-aş put'é sĕmĕna,
La tómnă l-aş sĕcera
Şi l-aş face stog în prag,
Şi l-aş îmblăt'i cu drag,
Şi la móră duce-l-aş
Pĕ su min'e-aşt'ern'e-l'aş
Cu dragosté culca-m'aş.

LXXV.

Du-t'e dor cu dorurile

Du-t'e dor cu doruril'e
La ţîgan'ĭ cu corturil'e,
Du-t'e şî la mîndru mn'eŭ,
Că-ĭ cu plugu după tăŭ.
D'e t'e-a 'ntreba, că ce fac?
Spun'e-i, că m'am măritat.
D'e t'e-a 'ntreba, după cine?
Spun'e-i, dup' on rĕŭ d'e cân'e,
Ce mĕ bat'e 'n tèt'e ḑil'e
Şi-mĭ dă lucru tăt cu ruptu
Şi mâncarea tăt cu fontu,
Bin'ele cu cleşt'ele
De mĕ usc ca peşcele.

Variantă la Jarnik—Bârseanu, Doine, pag. 182.

LXXVI.

Frunḑă verd'e bat-o bruma

Frunḑă verd'e bat-o bruma
Du-mĕ dómn'e d'i p'acuma,
Că acuma mn'-i mai drag,
Tăt la ţară mĕ mai trag,
Ţara mea îi mit'il'ea
Şî mn'-i dor tare d'e ea.

LXXVII.

Pasĕre d'i pĕ zăplad,

Pasĕre d'i pĕ zăplad,
De nu t'e vĕd, mândră, zac;
T'e-am vĕḑut pĕ la ujìna
Nu mn'ĭ-o trĕbuit d'e cină;
T'e-am vĕḑut pĕ la sfi, țìt
Tòtă nópt'e'am buiguit.

LXXVIII.

Câțĭ voinicĭ d'e'a mea mĕsură

Câțĭ voinicĭ d'e a mea mĕsură
Tățĭ la Moldova trecură,
Ș'amu vin'e rèndu mn'eŭ
Las-îțĭ, mândră, doru tĕŭ;
Ș'amu-mĭ vin'e rèndu mn'ie
Las-îțĭ, mândră, doru ție.
—Ie-țĭ, bad'e, doru cu t'ine
Nu ți-l lăsa lângă min'e,
Doru tĕŭ ĭi d'esmerdat
Ș'ast'éptă 'n brațĕ culcat,
Doru tĕŭ ĭĭ mădărit
Ș'ast'éptă 'n brațe durmit.

LXXIX.

Pasĕre d'e măgerean

Pasĕre d'e măgerean
Sbóră iut'e pĕste d'eal,
T'e fă pasĕre pestriță
La mândra mea în port'iță.
Mândr'afară c'a ieșî
Șî d'in graiŭ așà-a grăi:
«Pasĕre d'e măgerean,
«T'e-aș pun'e 'n cușcă da n'am,

«Da mai bin'e t'e-oi lăsa,
«Că mn'i d'arsă in'imă
«D'e cân s'o dus băd'iţa ;
«Pót'e c'i ul'iţa largă,
«Dac'a mn'eu mândru n'o calcă,
«Pót'e c'i uliţa mândră,
«Dac'a mn'eu mândru n'o îmblă,

LXXX.

Poroncit-o mândra mea

Poroncit-o mândra mea
Pě on puiŭ d'e turturea,
Să mě duc până la ea.
Eŭ iară i-am poroncit
Pě on puiu mândru d'e cuc,
Că la ea nu mě maĭ duc.
—Du-t'e puiu cuculuĭ,
Du-t'e spun'e mândruluĭ,
Că nu pociŭ, d'e doru luĭ.
—Du-t'e puiu mn'erluţîĭ,
Du-t'e spun'e drăguţiĭ,
Să m'aştept'e, c'oĭ vin'i.
Cu cină caldă pě masă.
Cu apă rece în vasě,
Că m'a ved'e 'ntrân în casă.

LXXXI.

D'e-ar c'-i pě munt'e bugiac

D'e-ar c-'i pě munt'e bugiac
Trece-l-aş cu mare drag,
Da pě munt'e-s floricel'e
Şi nu pociŭ trece d'e jel'e.

LXXXII.

Cât'e hîd'e, cât'e mut'e

Cât'e hîd'e, cât'e mut'e
Tèt'e au drăguț în curt'e
Num'a mn'eu îi sus la munt'e
—Norișor mândru d'e plóie
Nu sui la munt'e tare,
Că-i acolo mândru mn'eu,
L'-i ploua șî l'-i uda
Șî la oi n'a put-è 'mbla.
Cân cobóră 'ntre isvórĕ
Stau hîd'el'e să-l omórĕ,
Cân cobóră la N'ed'eea*)
Stau hîd'el'e să mn'i-l icïe.

LXXXIII.

Uită-t'e mândră pĕ fereastă

Uită-t'e mândră pĕ fereastă
Cum mere doru pĕ cóstă,
Șî t'e uită după el
Cum mere d'e cât'in'el,
N'icăirĭ n'are popas
Până la min'e d'e mas,
N'icăirĭ nu popeseșce
Până la min'e soseșce.

*) Nedeea e o parte a muntelui Țibleș, în partea nord-ostică a Ardealului.

LXXXIV.

Frunḑă verd'e tămâiţă

Frunḑă verd'e tămâiţă
Ieşĭ tu până la ul'iţă;
Veḑĭ tu doru cum mĕ pórta,
Ieşĭ tu mândră până 'n pórtă,
Mĕ pórtă d'in loc în loc
Ca pĕ om făr' d'e noroc.

O variantă se începe:

L'el'iţa cu ocĭĭ verḑĭ
Ieşĭ afară d'e mĕ veḑĭ
Ieşĭ afară până 'n pórtă etc.

LXXXV.

Fost-am om în loc d'e doi,

Fost-am om în loc d'e doi,
M'o strîcat mult'e n'evoi
Ş'am fost om în loc d'e tri
M'o strîcat doru mândriĭ,
Am fost om în loc d'e patru
M'o strîcat doru săracu.

LXXXVI.

D'e-ai c'i sóre grăitoriŭ

D'e-ai c'i sóre grăitoriŭ
Pĕ cum eşcĭ d'e mĕrgĕtoriŭ,
D'e t'in'e-aş întreba:
N'ai vĕḑut tu pĕ bad'ea?
—Pĕ bad'ea că l-am vĕḑut
Pĕ rîtuţu Clujului
Su porunca N'eamţului,
Pĕ cel rît mândru, 'mpĕnat

Era n'egru, supĕrat
Șî cu doru d'esm'erdat,
Pĕ cel rît mândru, 'nver dît
Era n'egru d'e scârbgit.

LXXXVII.

Frundă verd'e bojoruț

Frundă verd'e bojoruț
Săracu-i ș'a mn'eu drăguț,
L-am avut și l-am pcerdut
Nu 'ntórce 'nnapoi mai mult.
D'e-a vré bunu D-dĕu
L-a mai scót'e d'ila rĕu
Ș'a vin'i ș'a c'i a mn'eu.
Scót'e-l dómn'e d'in robgie
Să-mĭ c'ie mn'ie soție;
Trecĭ dómn'e anu curund
Să vie bad'ea d'e mult.
Pêntru t'in'e bad'e bad'e
Carn'ea d'i pĕ min'e scad'e.
Trece-on nor pĕ lângă lună
Mai dă-mĭ dómn'e vó'ie bună.

LXXXVIII.

Ușce-mn'i-t'e l'el'e vêntu

Ușce-mn'i-t'e l'el'e vêntu
Cum uscă vara pâmêntu;
Șî t'e ușce sórel'e
Ca vara răzórel'e.
Du-t'e dor pĕ su răzor,
Nu vin'i pĕ rîtu gol,
Că t'e-a ved'è ori cin'e
Ș'a dîce că viĭ la min'e.

LXXXIX.

Uşce-t'e măi mândră ventu

Uşce-t'e măi mândră ventu
Cum uscă vara pămêntu,
Că tăt la t'in'e-mĭ stă gândŭ,
N'ice cin, n'ice prânzĕsc
Fără la t'in'e gìn'esc,
Cum mândră să t'e-'ntâln'esc,
Tri ḑil'e să-ţĭ povest'esc,
Tri ḑil'e ar c'i on ceas
Povest'inu-ţĭ d'e nĕcaz
Tri ḑile ar c'i o nópt'e
Până l'e-aş găta pĕ tót'e.

XC.

Dorul'e ce ţ'am strîcat,

Dorul'e ce ţ'am strîcat,
D'e mĕ ţii l'egat d'e gard
Ca p'o marhă d'e furat?
Dorul'e ce ţ'am făcut,
D'e mĕ ţiĭ l'egat butuc
Ca p'o marhă d'e vêndut?

XCI.

Mulţămĕscu-ţĭ mândră ţîe,

Mulţămĕscu-ţĭ mândră ţîe,
C'ai murit tu mai întâie,
Că şî eu aş c'i murit
Orĭ d'e dor, orĭ d'e urît,
Orĭ d'e urît, orĭ d'e dor
După t'in'e puişor.

XCII.

Bad'e trupşorel'e nalt

Bad'e trupşorel'e nalt
Ş'asară t'e-am aşceptat
Tăt cu foc şî cu lumn'ină
Pân'o trecut d'ila cină,
Dac'am vĕḑut că nu viĭ,
Pus-am doru căpătâiŭ
Şî cu jel'ea mĕ 'nvĕl'ii,
Dómn'e rĕu mĕ hod'in'ii.
Hod'in'i-t'e-ai bad'e tu,
Cum mĕ hod'in'esc amu;
Hod'in'it'e-ai bad'e ḑĕŭ
Cum m'am hod'in'it şî eu
Asară d'e doru tĕu.

XCIII.

D'e-ai şci mamă traiu mn'eu.

D'e-ai şci mamă traiu mn'eu,
N'ai durn'i nóptea d'e greu,
N'icĭ tu n'icĭ tătuca mn'eu,
Ci t'e-ai înturna v'odată
Ş'ai şci că mai ai o fată;
Strînge-ai surorile tót'e
Şî mn'ĭ-ai ruga mn'ie mórt'e.
Iară stau şî socot'esc .
După vorba ce-o grăiesc,
Că-s fet'e d'e pătrupop
Ş'încă n'au n'icĭ on noroc,
Dară eu d'e om sărac
Ce n'ed'ejd'e să mai trag?

XCIV.

Supĕrare vóie rea,

Supĕrare vóie rea,
T'e-ai pus la in'ima mea,
Ț'ai făcut așĕḑămênt
Șî m'-i băga în pămênt,
Ț'ai făcut loc ș'așĕḑare
Până 'n pămênt m'i băgal'e.
—In'imă supĕrăcióśă
Ce ț'aș da să c'ii voióśă?
—D'e mn'ĭ-aĭ da bunu lumii
Cum am fost altu n'oi c'i.
Cin'e 'n lume s'ar afla
Să-mĭ tomască in'ima
Cât ar cere eu i-aș da
N'ime 'n lume s'o aflat
Fără cin'e o strîcat.

XCV

Supĕrată nu mĕ las

Supĕrată nu mĕ las
Nu-mĭ dau vóia la pismaș,
N'icĭ la ómin'iĭ ci grașĭ,
Nu pociŭ sui 'n codrișor
Să fac vóia tuturor,
Nu pociŭ sui 'n vêrv d'e gard
Să fac vóia la on sat,
Că tuturor l'e pare bin'e
C'o pcicat rĕu pĕ min'e;
La ómin'ĭ bin'e l'e pare,
Că mĕ vĕd cu supĕrare.

XCVI.

Supĕrare du-t'e-acasă

Supĕrare du-t'e-acasă
Batĕr aicea mĕ lasă,
Supĕrarea mea cea multă
Mé lasă batĕr la nuntă,
Supĕrarea mea cea mare
Mĕ lasă batĕr pĕ cal'e,
D'e cân în lume-am întrat,
Mult'e rel'e m'o mâncat,
Numa mórtă n'am îmblat
Ș'aceea dac'a vin'i
Îs stăpâna, m'oi plăt'i.

XCVII.

Supĕrat ca min'e nu-i,

Supĕrat ca min'e nu-i,
Nu pociŭ mere 'n tôrg să spuiŭ,
N'icĭ la lună, n'icĭ la st'el'e,
N'icĭ la suroril'e mel'e;
N'icĭ la st'ele, n'icĭ la lună.
N'icĭ la maica mea cea bună,
N'icĭ la st'el'e, n'icĭ la nor,
N'icĭ la măĭcuța cu dor.

XCVIII.

Supĕratu-i omu-atuncĭ,

Supĕratu-i omu-atuncĭ,
Cân îșĭ dă boiĭ pĕ gĭuncĭ
Și fet'ele după slugĭ;
Supĕratu-i omu dómn'e,
Cân sĕ culcă șî nu dórme.

XCIX.

Mâncată îs de streinĭ

Mâncată îs d'e streinĭ
Ca iarba d'e boĭ betrân'i,
Mâncată îs şi d'e-a mn'eĭ
Ca iarba d'e mn'eluşĕĭ,
Mâncată îs şi de-a mel'e
Ca iarba de mn'eluşel'e.

C.

Mĕrgên la căsătorie.

Mĕrgên la căsătorie
Cu jeln'ica holt'eie,
Càn acolo c'am întrat,
Clopu d'in cap l-am luat,
Mĕ uitai la struţu mn'eu
Lacrîmn'il'e-mĭ mĕrg părău
Ociĭ-mĭ fac baltă şì tău,
Oi! sărace struţ frumos
Pêntru cin'e t'e las gĭos,
Pêntru hìda cea d'in gĭos;
Oi! sărace struţ rotat
Pêntru cin'e t'e-am lăsat
Pêntru hìda d'in alt sat.

CI.

Sărace ficior buiac.

Sărace ficior buiac
Cum t'e facĭ sìngur sărac,
Cum t'e facĭ sărac în lume,
Dacă n'aĭ noroc d'e bin'e,
Cum t'e facĭ sărac d'e-avere,
Dacă n'ai dragă muiere.
De-aş c'i şciut pĕ cum şciu,
Nu m'aş c'i 'ngropat d'e g'iu;

D'e-aș c'i șciut pĕ cum vĕd
Un m'aş c'i 'ngropat d'e tăt.
Vai amar m'am îngropat,
Atuncĭ cân m'am cununat,
Eu dacă aș c'i murit,
N'aș trage-atâta urît
In lume și pĕ pămênt,
    Pasĕre d'ila pădure,
Du-t'e la mândra și spun'e,
Că n'are part'e d'e min'e,
N'icĭ dóră nu a avè,
Cât oi trăi 'n lumea mea,
Pè bin'e să c'ie 'n lume
Să aibă part'e d'e min'e.

CII.

LUMEA MEA CEA DRAGĂ TARE.

Lumea mea cea dragă tare
O petrec în supĕrare,
Cân gân'esc să-mĭ c'ie bin'e
Mai mult dor și jel'e-mĭ vin'e,
Cân gân'esc să-mi c'ie drag
Mai mult dor și jel'e trag;
Oh! l'el'iucă-mĭ vin'e jel'e
După dragost'il'e mel'e.

CIII.

VAĬ ȘCIUTU-L-O FOCU,

Vai șciutu-l-o focu,
Că-i așè verd'e codru
Și-i așè rĕu urîtu;
Șciutu-o și para,
Că-i așè verd'e cósta
Și așè rea urgia.

CIV.

Spusu-ţ'am măi mândră ţîe,

Spusu-ţ'am măi mândră ţie,
Fă-ţĭ cămeşă d'e geolgie
Să-mĭ c'i dragă numa mn'ie,
Da tu ḑĕu că ţ'ai făcut
Tăt cămeşă d'e fuior
Şi eşcĭ dragă tuturor.
Tuturor l'-i lumea dragă
Mn'ie mn'-i cămeşa n'égră,
Tuturor nu l'-i urîtă
Mn'ie mn'i négră cern'ită.

CV.

Cucu cântă în făget.

Cucu cântă în făget,
Nu-l aud şi n'icĭ nu-l vĕd.
Cucu cântă 'n pălt'in'iş,
Nu-l aud, că nu-i p'aici,
Cucu cântă la pâmênt,
Nu-l aud eŭ de urît;
Cucu cântă 'n bosioc
De m'aş vedé-odată 'n gĭoc
Să puiŭ pana d'e-a drépta,
Să puiŭ struţ,—pană d'e tèrg
Să nu mĕ uit la urît.

CVI.

Tu codre t'e-aĭ lăudat,

Tu codre t'e-aĭ lăudat,
Că tu ţ'i ţin'é frunḑa
Ca mol'idu cet'ina;
Da' maĭ lótră-o fost bruma,
Num'o brumă t'e-o brumat

Şî tu codre t'e-aĭ uscat.
T'e-aĭ uscat numa d'e-o brumă
Şi nu eşcĭ în vóe bună,
Dară eu cu voibe grel'e,
Dîsĕ d'e mândrel'e mel'e
Să mĕ usc ca celĭ nuel'e,
Ce l'e tac d'in săcure
Primăvara în ţadure.

CVII.

Rĕu mĕ dóre in'ima

Rĕu mĕ dóre in'ima
Un'e-mĭ vĕd eu drăguţa
Pĕ braţel'e altuia,
D'e-aş ved'è-o la-on fărtat
N'aş c'i tare supĕrat,
D'aşè-o vĕd la on străin
Şî mĕ 'mbĕt ça şi d'e g'in.
N'am cuţît la mâna mea
Că d'e-a una i-aş gĭungè
Şî pĕ dînsu şi pĕ ea;
N'am cuţît d'e bărbânoc
Să-mĭ fac la in'imă loc,
Ca să margă vest'ea 'n târg,
C'am gĭungèt tînĕr voin'ic
D'in pricină d'e iubit
Şî să margă vest'ea 'n ţară,
C'am gĭungèt fată ficióră
D'in pricina cea d'e-asară.

CVIII.

F . . . . . morţiĭ tĕĭ urît,

F . . . . . morţiĭ tĕĭ urît,
Rea bólă eşcĭ pĕ pământ —
Bólă fără credĕmînt.
Cin'e nu şci d'e urît

Vie la min'e să-ĭ vènd,
C'am avut și mn'ĭ-o 'ntrecut,
Nu l-aș maĭ băga 'n pămênt.
Cin'e nu șci d'e nĕcas
Vie la min'e să-i las,
C'am avut și mn'i-o rĕmas,
Nu l-aș băga în sălaș,
Că m'am hrăn'ıt cât l-am tras.

CIX.

In'imuță arsă 'n pară,

In'imuță arsă 'n pară,
Tu n'ai n'ice o t'ign'élă.
Rabdă in'imă durere
Și ḑîl'e fără plăcere,
Că rĕŭ cucu mn'ĭ-o cântat
Atuncĭ cân m'am cununat
Să trăesc cu mult bănat,
Fără soț, înstreinat;
Ca să trag, amar d'e min'e.
Dacă n'am în lume bin'e;
Ca să trag multă urgie,
Dacă n'am dragă soție.
Că m'a băga 'n ból'e grel'e
Soția cu vorbe rel'e.
Trece-or tète pĕ rînd
Cu jel'e șî cu urît,
Incă nu-s mort în pămênt;
Nu șciu cât am de trăit,
Cât că-s la viață 'ntrégă,
Numa lumea nu mn'i dragă.
Pasĕre d'ila pădure,
Du-t'e la maica șî spun'e:
Că urîtu capu-mĭ pun'e,
Capu-mĭ pun'e șî viața,
Lumea mn'-i, o n'égră céță.
Ḑìua, nópt'ea mĕ trud'esc,

Cu gându mĕ sorol'esc
Şi mĕ fac singur duşman
Pĕ norocu, care-l am ;
Nu şciu d'ila Dumn'eḑĕŭ
Orĭ farmece d'e om rĕŭ.

CX.

Mult m'am rugat, Dómn'e, ţîe

Mult m'am rugat, Dómn'e, ţîe
Să nu-mĭ daĭ urîtu mn'ie.
Da' tu, Dómne, nu mĕ veḑĭ
Tăt urîtu mn'i-l areţĭ,
D'e om drag mĕ tot d'eperţĭ ;
Tăt urît îmĭ daĭ în cal'e,
D'e om drag mĕ deperţĭ tare.

CXI.

Auḑit-am auḑit,

Auḑit-am auḑit,
Că mor óminĭ d'e urît
Şi d'e dor óminiĭ mor.
Mint'e-acela ca ş'on cân'e,
Că de dor nu móre n'ime.
Şi d'e drag ómin'iĭ zac
T'ineriĭ pcică la pat.
N'am iubit ce mn'i-o fost drag,
Ci-am iubit o pcétră scumpă
Ş'amu mn'i-o căḑut urîtă.
De-ar peri la mă-sa fată
Ca mărgéua n'e'nşirată
Ca holda n'esĕcerată.

CXII.

Trece lumea, trec şî eŭ,

Trece lumea, trec şî eŭ,
Ce-am făcut îmĭ pare rĕŭ;
Trece lumea, trécă 'n pace,
Ce-am făcut nu pociŭ desface;
Că eu am făcut, eu trag,
N'imĕruĭ g'ină nu bag.

CXIII.

In cea poen'iţă verd'e

In cea poen'iţă verd'e
Est'e-o fântân'iţă rece,
D'e-asupra fântân'iţĕĭ
Sûnt doĭ mândri stânjăreĭ,
Croncăn'esc doĭ corbgĭ în eĭ,
Tăcețĭ voĭ corbgĭ la dracu,
Că voĭ mn'i-ţĭ mânca capu;
Mâncaţi-mĭ voĭ ce-ţĭ mânca,
Lăsaţi-mĭ voĭ mânuţa,
Ca să scriŭ o cârt'icea
La dragă măicuţa mea:
Ca din part'ea d'e moşîe
Să-mĭ facă o l'iturgie,
Şî din part'ea mea d'e casă
Să-mĭ facă mn'ie o masă,
O masă cu coc'iţă,
S'o deie la copiliţă,
Că o fost a mea drăguţă.

CXIV.

Cât'e păsĕrel'e 'n lume

Cât'e păsĕrel'e 'n lume
Tète cină şi s'al'ină,
Numa eŭ n'am ce mânca

Și un'e mě al'ina,
Că mn'i cuibu lângă drum:
Câțĭ ómin'ĭ pě drum trecea
Tăt în cuibu mn'eŭ durn'ea
Șî eŭ rěŭ m'am supěrat
Șî cuibu mn'i l'am mutat
La vêrvuțu munt'eluĭ
In crucița braduluĭ.
Oĭ, voĭ bradĭ, mě l'egânațĭ,
Voĭ în vênt șî fără vênt
Cu crengile la pământ,
Că la voĭ or șî vin'i,
Tri meșt'erĭ cu tri sěcurĭ
Șî v'or tăiè dărăbuiĭ.
Șî v'or încărca pě carě
Șî v'or duce 'n gĭos la țară
Șî v'or face-o t'emn'icióră
Să șadă fată ficióră.

Variantă la Jarnik-Bârseanu Doine pag. 203.

CXV.

La cel nuc cu frundă rară

La cel nuc cu frundă rară
Cânt' on cuc d'e sě omóră
Colo 'n gĭos la rădăcină
Est'e-o pasěre streină
Șî îșĭ t'eme cuibuțu,
Ca șî mândra drăguțu
Șî îșĭ t'eme pen'el'e
Ca mândra sprîncen'el'e.

CXVI.

Cân aud marșu bătên,

Cân aud marșu bătên,
Staŭ în loc și mĕ l'égân
Ca șî frunda 'n cel palt'in,
Cân o suflă vèntu l'in,
Ca șî frunda d'e stâjar
Cân o suflă vêntu rar.

Mustrărĭ și Blăstĕmurĭ.

CXVII.

Frundă verd'e ca iarba

Frundă verd'e ca iarba
D'e-aĭ îmbla băd'iță 'mbla,
D'e-aĭ îmbla lumea 'mpregĭur
Șî nu ț'-î afla drăguță,
Să-țĭ cadă la in'imuță,
Pĕ cum ț'am fost bad'e eu
Dragă la sufl'etu tĕu.
—Rĕmâĭ ușă 'ncuietóre,
Tu drăguță ca ș'o flóre,
Că d'e-oĭ maĭ vin'i v'odată,
Șciu, că nu t'e-oĭ afla fată,
Ci t'e-oĭ afla măritată,
Măritată, cu bărbat,
C'i-ț'a jel'e șî bănat,
Pên'ce nu m'aĭ așceptat,
Măritată cu copiĭ,
Jel'e șî bănat ț'a c'i.

CXVIII.

Trandac'ir cu cranga 'n rîu

Trandac'ir cu cranga 'n rîu
Ce viĭ bad'e-așè târḑîu
Că nu-i t'ină până 'n brêu?
T'ina până 'n brêu d'e-ar c'i,
Așé târḑîu n'aĭ vin'i,
Orĭ ț'î ul'ița t'inósă,
Orĭ aĭ alta maĭ frumósă;
Orĭ ț'î ul'ița cu t'ină,
Orĭ aĭ alta la in'imă;
Orĭ ț'î ul'ița cu mol,
Orĭ aĭ alta maĭ cu dor.

CXIX.

—Bosîĭoc cu frundă lată.

—Bosìĭoc cu frundă lată
–Ce eșcĭ mândră supěrată?
—Eu cum n'oi c'i supěrată,
Că năframa mea ast nóuă
Am g'ısat-o ruptă 'n dóuě,
Și năframa mea ast vece
Am g'isat'o ruptă 'n șept'e.
—Nu ț-î ruptă năframa,
Că ț-î ruptă in'ima,
Că t'e t'emn'ĭ că t'e-oi làsa;
D'e ce t'e t'emn'ĭ nu-i scăpa,
C'oi pun'e peicioru 'n scară
S'oi ieșî d'in a mea țară,
C'am o drăguță câmpană
Hirișă ca s'o călană,.
Fața iĭ*) scrisă 'n icónă,
Pě d'e-asupra ociului
Trasă-i pana corbului,
Pě d'in gĭos d'e-a iĭ guriță
Bosîĭoc și tàmăiță.

CXX.

Frundă verd'e și unu

Frundă verd'e și unu
Măi bad'e cin'e eșcĭ tu
D'e t'e ții așé mândru?
Eșcĭ o flóre scuturată
Și d'in g'iță blăstemată,
Da eu băd'iță-s o flóre
Crescută 'n grăd'in'a sóre
Și io-s flórea florilor
D'in grăd'ina domn'ilor.

*) iĭ—ei (pronume).

CXXI.

Bată-t'e măi bad'e bată,

Bată-t'e măi bad'e bată,
Bată-t'e vangel'ia
Cum mn'i-ai celuit mint'ea,
Mn'i-o-ai celuit cu-alun'e
Şî mn'i-o părut dulcĭ şî bun'e,
Mn'i-o-ai celuit cu nucĭ,
Mn'i-o părut bun'e şî dulcĭ,
Mn'i-o-ai celuit cu mere
Ş'amu-mĭ par acre şî rel'e.

(Mocod).

CXXII.

Bată-t'e măi l'el'e bată

Bată-t'e măi l'el'e bată
Doi-sprĕ-ḑece dracĭ odată,
D'e-om maĭ şĕd'è la olaltă ;
Şî mĕ bată şî pĕ min'e
Nóuĕ crucĭ d'in mănăst'ire,
D'e mai şĕd altu cu t'in'e.
Eu cu alta n'oi şĕd'è
Fără cân nu m'-i ved'è ;
Eu cu alta n'am şĕḑut
Fără cân nu m'ai vĕḑut.

CXXIII.

Sufl'e-it'e măi mândră vĕntu

Sufl'e-t'e măi mândră vêntu
Cum uscă vara pămêntu
Şî t'e sufl'e vêntu tare
Un'e-a c'i apa mai mare.
Apa-i mare şî cam rece,
Măi mândră vêntu t'e 'ntrece
D'e dragost'e nu-i n'ed'ejde.

CXXIV.

Frunḑă verd'e d'i pĕ rît

Frunḑă verd'e d'i pĕ rît
Ai gân'it mândră, că-s hîd,
Da la t'in'e n'am vin'it;
N'icĭ altu n'oi mai vin'i,
Mai bin'e m'oi omorì
In apă cu valurĭ mult'e,
Şì d'e t'in'e m'oi ascund'e
La vêrvuțu celui munt'e
Cu bradĭ d'eşi şì mânânțĕi,
Că io-țĭ las priet'in'iĭ mn'ei.
Pusu-m'am să scriu la masă
Ca să-țĭ scriu o cart'e-al' s
Al'ésă cu rândurĭ tri,
Că io 'n vecĭ n'oĭ mai vin'i.

CXXV.

Pasĕre d'i su pădure

Pasĕre d'i su pădure
Du-t'e la mândra şì spun'e,
Că pĕst'e cât'e va ḑîl'e
Iară s'a 'ntâln'i cu min'e,
S'a uita cu ociu lung
Să vadă 'n cotro mĕ duc,
Frunḑă verd'e şì una
Las' mândră nu t'e uita,
Că dacă 'nt'on an d'e ḑîl'e
Nu ț'o vin'it dor d'e min'e
N'icĭ amu să nu-țĭ maĭ c'ie,
Că nu-mĭ eşcĭ dréptă soțìe,
Că şì d'e-om trăi în lume,
Nu pót'e să c'ie bin'e
Şì să mai c'im la olaltă
N'a c'i bin'e n'icĭ odată.

CXXVI

PĔST'E MURĔŞ, PĔST'E T'ISĂ

Pĕst'e Murĕş, pĕst'e T'isă
Ard'e-o lumn'ină aprinsă,
Ḑiua plóuă, nópt'ea n'inge,
N'ime nu o póte stinge
Fără mândra mea cum plânge.
—D'e-aĭ şci mândră ce mn'i gându,
Plânge-aĭ, de-aĭ uda pămêntu;
D'e-aĭ şci mândră ce mn'-i vóia,
Plânge-aĭ, d'e-aĭ uda ca plóia.
Cânt'on cuc ş'o păsĕrea
Tare plânge mândra mea,
Sĕ t'eme c'a rĕmân'é
—Da' tacĭ, mândră, nu maĭ plânge,
Că cu lumea nu-i învinge,
Ca 'nvinge lumea cu t'ine
Şi cu t'in'e şi cu min'e
Până ce n'e-a pun'e bin'e.
Da' las' mândră, cum ḑic eu
Să mĕ 'nsor să nu t'e ieu,
Că d'e t'e-oĭ lua pĕ t'in'e
Să şci, că n'om trăi bin'e
N'icĭ îĭ c'i la mă-ta fată,
N'icĭ la min'e măritată.

CXXVII.

L'ELI'CĂ, DRAGĂ L'EL'ICĂ

L'el'ică, dragă l'el'ică
Nu mĕ călca pĕ opcincă,
Că eŭ şciŭ d'e ce ţ'î frică.
Nu mĕ călca pĕ picior,
Că eŭ şciŭ d'e ce ţ'î dor;
Nu mĕ călca pĕ obgele,
Că eŭ şciŭ d'e ce ţ'-î jel'e.
Jel'e-ţ'î, măi-mândră, jel'e

După vorbuţĕl'e mel'e;
Jel'e-ţ'ĭ şĭ ţ'ĭ bănat
Pên-ce-aĭ dis, că m'aĭ lăsat;
M'ai lăsat, că t'e-am lăsat,
M'aĭ urît, că t'e-am urît,
Mn'ie nu mn'i-aĭ trĕbuit.
Să-mĭ c'i trĕbuit tu mn'ie
N'e-am c'i dus în cunun'ie.

CXXVIII.

—Măi băd'iţă băd'işor

—Măi băd'iţă băd'işor
Nu mĕ 'nşĕla pîn scrisorĭ,
Că şciu bin'e că t'e 'nsorĭ.
—Drăguţă ş'a 'mea iubită,
D'e ai vóie t'e mărită,
Că mai sûnt în lume fet'e
Mn'ĭ-oi afla şi eu părece.

CXXIX.

Trimĕsu-mn'ĭ-o mândra mea

Trimĕsu-mn'ĭ-o mândra mea
O mn'icuţă cărt'icea,
Scrisă ca cu mâna mea,
Cart'e cu pecet'e-albastră,
Că ea sĕ face n'evastă;
Mn'ie 'n cart'e mn'ĭ-o vin'it,
Că cu altu-o cred'inţit,
Cred'inţască şi o ieĭe
Mn'ie nu mn'ĭ-a c'i femeie,
Ieĭ-o şi o cred'inţască,
Mn'ie nu mn'ĭ-a c'i n'evastă.

CXXX.

C'IU-AI BAD'E D'E MN'INUN'E

C'iu-ai bad'e d'e mn'inun'e
M'ai făcut d'e rìs la lume,
N'icĭ-s fată la mama,
N'icĭ-s noră m'în'e-ta.
Da-u-ar bad'e D-ḑĕu
Să-ţĭ rĕm'îie capu tĕu
Pĕ masă la făgădău
Un'e-a c'i locu mai rĕu;
Ş'ar da bad'e D-ḑĕu
Dacă nu ţ'am plăcut eu
　　Pìn ocol
　　Cât'e-on peicior,
　　Pìn ogradă
　　Cât'e-o spată
　　Pènt'o in'imă strîcată,
　　Pìn grăd'ină
　　Cât'e-o mână
　　Pènt'o in'imă străină;
Da-u-ar bad'e D-ḑĕu
Să t'e ducĭ băd'iţă ducĭ
Cu mânuril'e 'n butucĭ,
Un'e bagă robgĭ la Turcĭ,
Să-ţĭ aducĭ băd'iţ'amint'e,
Că-i blăstĕm d'e ori und'e.
Nu-i blăstĕm d'ila mă-ta,
Că-i blăstĕm d'ila mândra;
Nu-i blăstĕm d'ila măicuţă,
Că-i blăstem d'ila drăguţă,
Că o-ai ars la in'imuţă
Şi o-ai lăsat sînguruţă.

CXXXI.

MN'IRE-SĔ BAD'E LUMEA

Mn'ire-sĕ bad'e lumea
D'e t'in'e, d'e casa ta,
Pĕ cum s'o mn'irat d'e min'e,
Cân m'aĭ făcut d'e rușîn'e
Pĕ tăt n'eamu și pĕ min'e.
Da-u-ar bad'e D-ḑĕu,
Să t'e ducĭ băd'i'ă ducĭ,
Un'e-ĭ ved'è plug d'e cucĭ
Șî cârlan'iĭ pĕ gon'icĭ
Pițigoiĭ
Mâin boiĭ,
Să mânîncĭ aceea peită
Să c'iĭ bad'e d'e ispită.

CXXXII.

BĂD'IȘOR CU VORBE MULT'E

Băd'ișor cu vorbe mult'e
Cum mĕ scóseră d'in mint'e
Gĭocu tĕu șî pen'el'e
Ocĭĭ șî sprîncen'el'e
Cum înșală mândrel'e,
Rîsu tĕu cel d'esmerdat,
Mult'e mândre-aĭ înșĕlat
Șî d'e-aicĭ și d'in alt sat.
Ț'o mĕrs vest'ea măĭ băd'iță,
Că 'n cea mândră copil'iță
Ai aprins on mare dor
Cu doĭ ocĭ de hoțișor,
Sucĭ must'éța, bei la g'in
Șî scoțĭ sufletu d'in sin.
Hop! băd'iță strugur dulce,
Blăstĕma-t'e-oĭ și m'oĭ duce
Nóuĕ țărĭ șî nóuĕ munțĭ

Tăt în col'e şî 'n genunţĭ;
Şî bad'e l'e-oĭ blăstĕma
Să n'aĭ parl'e n'icĭ noroc,
N'icĭ bad'e stare 'nt'on loc,
N'icĭ în fundu codrilor
Pĕ braţĕl'e mândrelor.

CXXXIII.

ḐÎS-AI BAD'E Ş'AI ḐÎS CÂN'E.

Ḑîs-aĭ bad'e ş'aĭ ḑîs cân'e,
Că n'aĭ dragă ca pĕ min'e.
Dacă merĭ la făgădău
Esu-ţĭ dóuĕ 'n drumu tĕu,
L'e iubeşcĭ în butu mn'eu,
Tu gân'eşcĭ că-mĭ pare rĕu.
Bad'iţă d'e-mi pare rĕu,
Uşce-mn'i-sĕ struţu mn'eu
Ca iarba pĕ lângă tău
Şî bădiţă rĕu d'e-mĭ pare
Uşce-mn'i-sĕ cununa
Ca ĭarba primăvara
Cân o taie cu cósa
Şî o grébla cu grebla.
—Haida mândră haida bl'em
La vlăd'ica să gĭurăm
Dreptat'ea să n'e-o aflăm,
Cân o prins el a gĭura
T'isa 'n t'iseriŭ verd'e sta
Şî d'e róuă sĕ 'ncărca.
Cân o prins ea a gĭura
T'isa 'n t'iseriŭ sĕ usca
D'e róuă se scutura.
—Lăs mândră nu maĭ gĭura
C'amu-ţĭ vĕd cu dreptat'ea,
Că dreptat'ea d'ila t'ine
Îi ca sârma d'e subţire
Cân o tragĭ pîn ac nu ţin'e.

CXXXIV.

Bad'e struţ d'e ciucuraşĭ,

Bad'e struţ d'e ciucuraşĭ.
Audit-am că mĕ laşĭ.
Lasă-mĕ cu D-dĕu,
Că ţîe ţ'a părè rĕu
După ce copilă-s eu ;
Las tu bad'e, ca-ĭ ved'é
D'e mân'ĭ d'e-alaltă 'n cól'ea,
Ce-o plăt'it dragost'ea mea,
Pĕst'e v'o dóuĕ tri dîl'e
Ce voin'ic a c'i cu min'e
Maĭ frumos bad'e ca t'in'e.

CXXXV.

Vai tu mândr'aşè-i gân'it

Vai tu mândr'aşè-ai gân'it
In lume şî pĕ pămênt,
Că tu dacă m-i lăsa
Io'n apă m'oi arunca
Şî oi bé apă d'in tău
Ş'oi peiĭ d'e doru tĕu ;
Eu oi bé apă d'in casă
D'in ol verd'e d'e su masă,
D'e-a tĕu dor n'ice nu-mĭ pasă,
Aşé-mĭ pasă d'e-o drăguţă
Ca şî codrului d'e-o frundă,
Cân o suflă pĕ isvor,
Eu nu şciu d'e-acela dor,
Cân o suflă pĕst'e rîu
D'e-a tĕu dor n'ice nu şciu ;
Cân o suflă pĕst'e cóstă
Atâta-i dragost'ea nóstă.

CXXXVI.

—BĂD'IŢĂ CU PĔR N'EGRUŢ

—Bàd'iţă cu pĕr n'egruţ
D'e tri ai m'nĭ-ai fost drăguţ;
Şì d'e-amu d'e-o sĕptĕmână
T'e-aĭ lăsat pênt'o minciună.
Şciutu-t'e-o şcpt'e dracĭ
Că ţ'-î vóia să mĕ laşĭ.
—Tu mândră aşè-aĭ gân'it,
Că tu dacă m-i lăsa
Io 'n apă m'oi arunca.
Ai agĭuns acel'ea ḑîl'e
Să mĕ 'nn'ec eu pêntru t'in'e?
Nu eşcĭ gazdă aşè mare,
N'icĭ frumósă aşè tare,
N'ice gazdă n'icĭ frumósă,
Fără rea şî puturósă.

CXXXVII.

DU-T'E, BAD'E, DUCĂ-T'E,

Du-t'e, bad'e, ducă-t'e,
Dor d'e min'e agĭungă-t'e,
Şi t'e-agĭungă doru mn'eŭ
In Bistriţă 'n fĕgădăŭ;
Tu să beĭ, tu să-ţĭ încinĭ,
D'in inimă să suspcinĭ,
Să-ţĭ aducĭ măĭ bade-amint'e,
Că-i blăstĕm d'i óre-und'e;
Nu-i blăstĕm d'ila măicuţă,
Ci-i blăstĕm d'ila drăguţă,
Că o-aĭ ars la in'imuţă.

CXXXVIII.

DAU-AR BAD'E, D-ḌEŬ

Dau-ar bad'e, D-ḍeŭ
Dacă nu ț'am plăcut eŭ,
Să te 'nsorĭ de nóuĕ orĭ *)
Șî să facĭ nóue ficiorĭ,
Să-țĭ care apă 'n prinsorĭ,
Să maĭ aĭ ș'o copil'iță,
Să-țĭ care apă 'n t'emn'iță,
Că pe min'e m'aĭ lăsat
Șî dragost'ea mn'o-aĭ strîcat.

CXXXIX.

D'E IUBIT MÂNDRĂ IUBIT

D'e iubit mândră iubit
D'e luat domn m'o ferit
Pĕ cât ceriu d'e pământ
Șî d'e dragĭ să n'e c'im dragĭ,
N'ed'ejd'ea să nu mn'ĭ-o tragĭ,
Că n'ed'ejd'ea d'ila min'e
Ca șî sârma-i d'e subțîre,
Cân o tragĭ pîn ac nu țîn'e.

CXL.

ḌIS-O BAD'EA C'A VIN'I**)

Ḍis-o badea c'a vin'i
Ḍacă luna-a rĕsări,
Es afară, luna-ĭ sus,

*) Variante la Alexandri; Jarnik—Bârseanu: Doine, pag. 260; Mihail Canianu: Doine, pag. 18.

**) Cele 5 versurĭ d'intâĭ vin și la Alecsandri și Jarnik-Bărseanu: Doine pag. 134.

Pót'e-o vin'it şi s'o dus ;
Es afară, luna-i plină,
Văd, că bad'ea nu maĭ vină,
Orĭ mă-sa nu l-o lăsat,
Orĭ cina o aşt'eptat.
De nu l-o lăsat mă-sa,
N'ar ajunge-a-l însura
Să-i vadă veselia.
De l-o lăsat şi nu vin'e
Scuture-mn'i-l frigurile
Ca pe min'e gândurile:
Da'nu-l scut'are mai rĕŭ,
Fără cum oĭ ḑice eŭ:
D'in arat până 'n cărat
Să-l întórn'e mă-sa 'n pat
Si să-i deie d'e mâncat,
Să-l întórne cu cerga
Să-i deie cu l'ingura,
Să-l întórne cu ţolu,
Deie-i apă cu olu,
Să-şi aducă el amint'e
Că-i blăstĕm d'i óre-und'e.

CXLI.

BĂTĂ-T'E MĂĬ BAD'E BATĂ

Bată't'e măĭ bad'e bată
Tri grăunţĕ d'e ciperiŭ
Supĕrarea mea d'i ierĭ,
Tri grăunţĕ d'e săcară
Supĕrarea mea d'i-asară.

CXLII.

Hop l'el'iucă struț d'e florĭ

Hop l'el'iucă struț d'e florĭ
Nu mě blăstěma să moriŭ,
Blăstěma-m'i ș'oi mur
Maĭ mare pěcat ț'a c'i,
Că eu altu n'oĭ vin'i.

(Mocod)

CXLIII.

Mult mě mn'ir și d'e-a mn'eu cap

Mult mě mn'ir și d'e-a mn'eu cap
Cine mn'i-o mai căjut dra
Tăt on slugă blăstěmat,
N'icĭ frumos, n'ice găzdac,
Fără n'ebun'ia 'n cap;
N'icĭ îi frumos cum să c'ie,
N'icĭ îi gazdă d'e moșie
Făr' d'e-o țiră d'e lotrie.
La fet'e mint'ea-i buiacă,
La tăt mucosu se plécă
La fet'e mint'ea-i grud'ie
La tăt mucosu sě 'mbgie.
C'am fost floricică albă
Ș'o copil'iță d'e trébă,
M'ai făcut gunoiŭ și pl'évă,
C'am fost floricea mn'erîe
Ș'o copilă de-omin'ie
Cum îțĭ trěbě bad'e ție.

CXLIV.

Măgerean d'i pě văl'ean

Măgerean d'i pě Văl'ean
Am drăguț șî-i bocotan,
Măgerean d'i pě luncuță

Bad'e nu ț'-oi c'i drăguță,
Io-s o fală sărăcuță,
Casa vóstă-i înt'on dâmb,
Tată-to-i tare nătâng;
Casa vóstă-i casă mare
Şî mătæ-i povest'itóre,
Işĭ spun'e nuroril'e
Pĕ la tòt'e morile,
M'a povest'i şì pĕ min'e
Şî oi muri d'e ruşîn'e.

CXLV.

BĂD'IŢĂ BĔTRÂN'ICIOS,

Băd'iță bĕtrân'icios,
Ce focu eşcĭ mânios
Orĭ dóră țîe ț'o spus
Cel'ea tri curve d'in sus,
Cel'ea tri curve d'e cân'e
Să nu şĕḑĭ altu cu min'e.
Şĕḑĭ bad'e cu cin'e-i vrè
Că n'emn'ic d'in códa *) mea
N'a pcica pêntu-acea,
Da struțu d'in clopu tĕu
S'a usca d'e doru mn'eu
I-oi pun'e pană 'n cunună
Ş'oi trăi cu vóie bună,
Tu-i pun'e pană 'n curea
Şì-i trăi cu vóie rea.

*) códă—cosiță

CXLVI.

D'E-'AR C'I L'EL'EA 'N SAT CU MINE,

D'e-ar c'i l'el'ea 'n sat cu min'e,
Nu i-ar trĕbui alt bin'e,
Bin'el'e-i la Dumn'eḑeŭ
Om frumos afl'i cu greu,
Bin'ele-i la precesta
Om frumos nu poţĭ afla.
D'e-a c'i dat, d'e-a c'i lăsat,
D'e-a c'i dat d'e Dumn'eḑĕu
Ce mn'-i drag să c'ie-a mn'eu,
Hop! l'el'iucă 'ncinsă bin'e
Pusu-mn'ĭ-am gându pĕ t'in'e
D'e t'e-oi lăsa să c'iu cân'e.

CXLVII.

TRI GARDURĬ ŞÎ TRI GRĂD'IN'Ĭ

Tri gardurĭ şi tri grăd'in'ĭ
Până la mândra în vecinĭ.
Cin'e ḑice că mĕ ved'e,
Nu mai calce iarbă verd'e,
N'ice verd'e, n'icĭ uscată,
N'o mai calce n'icĭ odată;
Iarbă verd'e pĕ pămênt
Nu mai calce pînă-i prund.

CXLVIII.

TUNĂ DOMN'E CE-I TUNA

Tună domn'e ce-i tuna
Tună 'n l'emn'e şî 'n surcel'e
Şî 'n capu drăguţiĭ mel'e;
Tună şî 'n cea răciţea
Şî în capu cui o iea,
Tună 'n frunḑĕ d'e smocin'e
Şî în capu cui o ţîn'e.

CXLIX.

Astă iarnă era iarnă

Astă iarnă era iarnă
Tăt n'in'gea şî g'iscol'ea
Şî bad'ea la noĭ vin'ea,
D'amu-i vară şî mai bin'e
Şî bad'ea la noi nu vin'e.

CL.

Băd'iţă, d'in doi băd'iţĭ

Băd'iţă, d'in doi băd'iţĭ
N'ice unu nu vin'iţĭ,
Pare că vĕ vorovițĭ.
Vin'iţĭ d'in doi barĕr unu
Şî-mĭ stîmpĕraţĭ sufl'etu.
Pare c'amândoi şciţĭ cart'e
N'icĭ d'e unu să n'am part'e.

CLI.

Adĭ pĕ cal'e mânĭ pĕ cal'e

Adĭ pĕ cal'e mânĭ pĕ cal'e
M'ai pus mândră la uitare
Pênt'o vorbă nu ŗé mare,
Pun'e-mĕ cu D-ḑĕu,
Că n'n'ic nu-mĭ pare rĕu,
Num'o ţîră mn'-i cam jel'e,
C'ai şciut vorbel'e mel'e
Şî d'e bun'e şî d'e rel'e
Da d'e rel'e sûnt d'estul'e.
Da d'e bun'e nu-s ce spun'e

CLII.

AUḌĬ CUCU CÂNTĂ 'N IARBĂ.

Auḍĭ cucu cântă 'n iarbă,
N'e-am d'espărțit mândră dragă;
N'am baiŭ că n'e-am d'espărțit,
N'am baiŭ că m'ai ocărît
Ḍicĭ, că nu ț'am trĕbuit,
Eu d'e nu ț'am trĕbuit,
Ușce-sĕ iarba pĕ rît
Și cet'ina 'nt'on mol'id;
Eu dacă nu ț'am fost drag
Ușce-sĕ frunḍa 'nt'on fag
Și cet'ina înt'on brad.

CLIII.

T'IN'EREL COPIL FUSEI

T'in'erel copil fusei
Slabă mint'e avusei,
Că-mĭ dădui cuvint'el'e
La f'èt'e bohânt'el'e;
Da cuvîntu cel mai mare
Mn'i l-am dat la bohânta,
D'e o-ar bat'e precesta,
Precesta și D-ḍĕŭ,
Un'e-a c'i locu mai rĕu
După masă 'n făgădău,
Acolo să c'iu și eu.

CLIV.

D'E-AȘ TRĂI NUM'ATÂTA

D'e-aș trăi num'atâta
S'aud cucu ce-a cânta
Și mn'erla ce-a șuera

Și bădița ce-a lua.
D'e-a lua una ca min'e
D-d̦ĕu să-i deie bin'e,
D'e-a lua-o mai frumósă
Peice-i carn'ea d'i pĕ ósĕ,
Să rĕmâie osu gol,
Să șcie că mn'ĭ-o fost dor;
Să rĕmâie os uscat
Să șcie că mn'-i bănat.

CLV.

Cet'era urîtă-mn'-i

Cet'era urîtă-mn'-i
Gura badʼiĭ dragă mn'-i,
Cet'era urît îmĭ face
Gura bad'iĭ bin'e-mĭ face.
—Cet'eruică d'e brăduț
Scót'e pĕ mândra 'n drumuț;
Cet'eruică d'e brad mare
Scót'e pĕ mândra 'n cărare,
Poroncește dómn'e sfint'e
Să-mĭ iasă mândra 'nnaint'e
Să-i spuiŭ dóuĕ tri cuvint'e,
Care l'e-am uitat m'aint'e*)
Să-i spuiu o vorbă d'e nĕcaz
Ș'o palmă pĕst'e obraz,
Na măi mândră că t'e las,
Na măi mândră d̦ece zloțĭ
Și nu t e iubi cu toțĭ.
—D'e mn'ĭ-ai da și d̦ece l'ei
Nu mn'ĭ-oĭ lăsa mândriĭ mn'ei
Ci drăguțĭ și frumușĕi,
Că m'am avut bin'e cu ei,
Ș'am avut și cunoșcință
Ca cu t'in'e măi bădʼiță.

*) contras din *mai 'nainte*.

CLVI.
Pasĕre d'i pĕ cetat'e

Pasĕre d'i pĕ cetat'e
Spun'e mândriĭ sânătat'e,
D'e n'are drăguț să-'șĭ cat'e,
Că d'e min'e n'are part'e.
N'are part'e că-s d'epart'e,
Îs d'epart'e cu locu
Nu-i pociŭ trage cu ociu,
Îs d'epart'e cu casa
Nu-i pociŭ trage cu géna.

CLVII.
Cântă cântă gură mândră,

Cântă cântă gură mândră,
Nu-țĭ c'ie lumea urîtă,
D'estul mn'-i urîtă mn'ie,
Nu-țĭ c'ie gură șî ție,
Mn'ie mn'-i urîtă tare
Da cu multă supĕrare.
Ce mn'i-ar c'i 'n lume-a trăi,
Dacă n'aș avé copiĭ,
D'așè dacă am copiĭ
Trĕbue ca să mn'i-i țiiŭ,
Că șî pĕ min'e m'o ținut
Cin'e 'n lume m'o făcut.
Bad'e cât o fost vara
Tăt așé-'țĭ îmbla gura,
Că la tómnă m-i lua,
Tăt așé gura ț'o mĕrs,
M-i lua după cul'es
Oi! băd'iță oci mn'erâi
Tăt ai ḑis, că tu rĕmâi
Da mințĭ bad'e ca on cân'e,
C'amu rĕmâiŭ cu d'e t'in'e;
Mințĭ bad'e ca ș'on dulău
C'amu rĕmâiŭ bad'e cu.

CLVIII.

FRUNḌA VERD'E D'I PĔ RÎT

Frunḍă verd'e d'i pĕ rìt
M'ai urìt màndră urît,
M'ai urìt şi m'ai lăsat
Să pcer ca urḍìca 'n gard
Şi eu iară t'e-oi lăsa,
Càn ţ'a c'i dragă lumea,
Càn ìi gàn'i că ţ'-ì bin'e
Vai cum t'-i uita la min'e,
Auḍi mândră cucu cântă
Eşĭ afară şi-l ascultă
D'e ţ'a cànta cucu bin'e
Trage n'ed'ejd'e d'e min'e,
D'e ţ'a cànta cucu rĕu
T'e grijască D-ḍĕu

CLIX.

MAMĂ MĂMULUCA MEA

Mamă mămuluca mea
Nu lăcomn'i rìtului
Ş'-a mĕ da urìtului.
Rìtu-i mare, l-oi lucra,
Cu urìt m'oi înşela;
Rìtu-i mare, l-oi munci,
Cu urìtu n'oi trăi.
C'oi trăi v'o ḍì orĭ dóuĕ
Şì v'oi lăsa lumea vóuĕ;
Ş'oi trăi v'on an orĭ doi
Ş'apoi v'oi lasa pĕ voi,
Bad'e struţìşor d'e vĕse,
Càn t'e vĕd mĕ rĕsbol'esc
Nu mĕ rĕsbol'esc d'è rĕu
Fără d'e urîtu tĕu,
Nu me rĕsbol'esc d'e bin'e

Fără d'e urît d'e t'in'e,
Cân t'e văd pe uşă 'ntrân
Mn'i-sĕ bagă ból'e 'n sîn,
Cân t'e vĕd întrân în casă
Mn'i sĕ bagă bói'e în óse.

CLX.

—Iubeşce-mĕ tînĕr bad'e

—Iubeşte-mĕ tînĕr bad'e
La in'imă nu mĕ ard'e
—Te-am iubit cu mândră dragă
Ca ş'on ficior pĕ o fată
Tu n'ai şciut d'e-a mn'eu dor,
Mn'ĭ-ai dat drumu d'in ocol,
Ş'amu poţĭ bĕ apă rece,
Că n'ici drumu nu l-oi trece.

CLXI.

Audit-am şî t'e şciu,

Audit-am şî t'e şciu,
Că tu porţĭ otrava 'n brêu,
Otrăg'eşcĭ omu d'e g'iu;
Otrag'i-i pĕ dracu,
Da pĕ bad'ea şciu că nu,
Otrĕg'i-i pĕ Eva
Da pĕ bad'ea şciu că ba.

CLXII.

Cucul'e pasĕre mândră,

Cucul'e pasĕre mândră.
Du-t'e pĕ d'ealurĭ şi cântă
Pĕ cin'e-i avé mân'ie,
Blastĕmă-l strĕin să c'ie,

Nu-i trĕbĕ mai mare fun'e
Ca strĕinătat'ea 'n lume,
Nu-ĭ trĕbĕ maĭ mare pară
Ca strĕinătat'ea 'n ţară.

CLXIII

Suflă vêntu Oltului

Suflă vêntu Oltului
Pĕ d'e-asupra Codrului,
Rumpe merĭ şi rumpe perĭ
Şî d'espart'e fraţĭ şi verĭ
Pîntre eĭ rumpe şi fagĭ
Şî d'espart'e ómin'ĭ dragi.
Cin'e n'e-o despărţit pĕ noi
Cu pĕ mândră p'amêndoi
O! cin'e n'e-o d'espăpţit
C'ie-i mórtea d'e cuţìt
Să móră n'espoved'it.

CLXIV.

Cin'e strîcă dragost'ea

Cin'e strîcă dragost'ea
Bată-l maica precesta
Şî să-l vĕd în cela d'eal
Acăţat înt'on stâjar,
D'e l-aş vedè 'n cea luncă
Acăţat înt'o preluncă;
N'cĭ aşè nu l-oĭ lăsa,
Că maĭ rĕu l-oĭ blăstĕma;
Să n'aibă pită pĕ masă
N'ice sânătat'e 'n ósĕ,
N'icĭ în casa luĭ lumn'ină,
N'ice la mórte hod'ină,
N'icĭ hod'ină 'n t'emet'eu,
N'icĭ cuie pĕ copârşău,

N'icĭ hod'ină în sălaș,
N'ice pânză pĕ obraz,
N'ice surorĭ să mn'i-l cânt'e
N'ice frațĭ să mn'i-l comând'e
N'icĭ popă să-l prohod'éscă,
N'ice frațĭ să-l comând'éscă.

CLXV.

Cin'e iubeșce șî spun'e,

Cin'e iubeșce șì spun'e,
Nu-l răbda, Dómn'e, pĕ lume;
Cin'e iubeșce șì lasă
Nu-ĭ da, Dómn'e, bine 'n casă
N'ice sănătat'e 'n ósĕ.
Io-am iubit șì am lăsat
Dară bin'e n'am îmblat.
Cântă cucu 'n par d'e g'ie
Lăsa-t'e-oĭ Zagră 'n pustie,
Cântă cucu în făget
Lăsa-t'e-oĭ Zagră 'n sìcret.
N'aĭ om drag nicĭ cât să-l vĕd,
Câtă lume-ĭ pêntu min'e
Ard'e-o, Dómn'e, până mân'e,
Orĭ o lasă cuĭ i bin'e.

CLXVI.

C'iu-aĭ maică n'eiertată

C'iu-aĭ maică n'eiertată
D'e min'e, d'e lumea tètă
Pèn'ce nu m'aĭ făcut fată
Să șĕd cu cujeĭca 'n vatră
Să slobod cât'e-on c'iruț
Să-mĭ așcept cât'e-on drăguț
Șî să port póľe șì zad'e,
Să nu port pușcă șì sabge.

CLXVII.

Bat'e dómn'e doĭ cornuțĭ,

Bat'e dómn'e doĭ cornuțĭ,
Doĭ cornuțĭ d'intre doĭ munțĭ,
C'o d'espărțît doĭ drăguțĭ
Ș'o 'mpreunat doĭ urîțĭ,
Șî urîtu n'are l'eac
Fără tri scânduri d'e brad
Ș'o cruce mare la cap,
Urîtu n'are cred'ință
Fără tri coluțĭ d'e pânză.

CLXVIII.

Cin'e cred'e la femeie *)

Cin'e cred'e la femeie *)
Bat'e-l dómn'e 'n foc să pece,
Că femeia ț'-î dușmană
Ca șî vulpea cea hicl'énă;
Ea d'in față t'e săruță
Șî îțĭ spun'e vorbe bun'e,
Pĕ d'in dos lațu țî-l pun'e;
Ea cu t'in'e-amu grăiesce
Dracu șci un'e gân'eșce,
Ea gân'eșce la dracu
Cum să-țĭ pótă pun'e capu.
Pus-ai mândră capu mn'eu,
Nu-țĭ agiut'e D-ḑĕu;
Tu șî maica ta cea bună
M'ațĭ făcut pribég în lume.
D'e-aș trăi 'n a mea viéță,
Să mai dau cu mândra fața,
Să vĕd mândra ce gân'eșce,
Cum în lume socot'eșce

*) Se ḑice și *fomeie.*

Oh! amar mândră amar
Dragost'ea nóstă 'n zădar,
Nu șciu cân n'e-a c'i maĭ dulce
Până ce popa n'e-a duce.

CLXIX.

Rĕu maică m'ai blăstĕmat

Reu maică m'ai blăstĕmat
Să n'am part'e d'e-a mn'eu sat,
Să trăiesc înstrĕinat,
Dacă-s part'e d'e bărbat,
Să c'iu part'e d'e muiere
Nu m'ai blăstĕma cu rel'e,
Că t'ar c'i măicuță jel'e,
Așè-s part'e d'e ficior
Tu m'ai blăstĕmat să moriu,
Instreinat pĕ munțĭ cu florĭ.
Săracă strĕinătat'e
La mulțĭ eșcĭ soră șî frat'e,
Viéță cu strîmbătat'e.
Sufl'ețĕl fără dreptat'e.
N'am vĕḑut, n'am cunoscut
Tata care m'o făcut,
N'avui soră, n'avui frat'e
Imblai pĕst'e lumea tótă
N'avui frațĭ, n'avui surori
Incungĭuraĭ șì munțĭ cu florĭ.

CLXX.

Blăstĕmatu-m'o maica

Blăstĕmatu-m'o maica
Să mĕ l'égân ca frunḑa,
Ca frunḑa d'in cel palt'in,
Cân o suflă vêntu l'in,
Ca frunḑa d'in cel stéjar,

Cân o suflà vêntu rar.
Frunḍa sĕ l'égànă 'n vênt,
Eŭ mĕ l'égân pĕ pămènt;
Frunḍa sĕ l'égână tare,
Eŭ mĕ l'égân pe pcicióre.

Variantă la Jarnik—Bìrseanu : Doine, pag. 145.

CLXXI.

Blăstĕmu d'ila părințĭ

Blăstĕmu d'ila părințĭ
Îl plângĭ cu lacrămn'ĭ c'erbințĭ,
Blăstĕmu d'ila măicuță
T'e-agĭunge pĕ ul'iță.
Cât'e maica mn'i l'e-o spus
Tèt'e su pcicior l'e-am pus,
N'ice bin'ę n'am agĭuns;
Cât'e maica m'o 'nvĕțat
Cu pcicioru l'e-am călcat,
N'ice bin'e n'am îmblat.
Cin'e n'ascultă d'e mamă,
Are un'eva v o vamă ;
Cin'e n'ascultă d'e tată,
Are un'eva v'o plată
Pĕ cum eu n'am ascultat
Mult'e rel'e m'o mâncat ;
Jel'e multă, urît mare,
Nu mai scap de supĕrare.

CLXXII.

—Frunḍă verd'e bob și l'int'e

—Frunḍă verd'e bob și lint'e
D'escunună-mĕ, părint'e,
Că d'e m'i d'escununa
Ș'o sulă d'e zlоțĭ ț'oi da.

—Dóuĕ sul'e d'e mn'i-aĭ, da
Nu t'e pociu d'escununa :
Cunun'ia-o fost la min'e,
Ocĭĭ-o fost în cap la t'in'e,
Să c'i luat sama bin'e,
Cu cine t'e l'egi d'e lume.
—Vai urît'e, vai urît'e
Nu mĕ pociu d'e t'in'e-ascund'e,
N'icĭ în munt'el'e cu bradĭ,
N'icĭ în satu cu bărbaţĭ.
N'icĭ în munt'el'e cu florĭ,
N'icĭ în sat între ficiorĭ
Nu maĭ scap urîte, nu
Câ-îi ceriu, pămîntu ;
Nu maĭ am cu dile bune,
Cât trăesc pĕ asta lume,
Urîtu capu mn'i-l pun'e.
D'e-ar put'é maica m'ar scót'e.
Da 'nzădar că nu mĕ pót'e
Numa duşmana d'e mórte.

CLXXIII.

Audĭ maică paseril'e

Audĭ maică pasĕril'e
Cum îmĭ cântă pat'imn'il'e
—Păsĕruică păsĕruică
Du-t'e 'n pădure t'e culcă,
Du-t'e pasĕre 'n părău
Nu sta tăt d'e capu mn'eu
Ş'a-mĭ cânta d'e noroc rĕu,
C'oi prind'e a-t'e blăstĕmal'e,
Să-ţĭ peice pen'el'e tal'e ;
Pintre pomn'ĭ şi pintre póme,
Să scoborĭ ruptă d'e fóme :
Pîn părău d'e apă rece
Să scoborĭ ruptă d'e set'e.
N'icĭ aşè nu t'e-oi lăsa,

Mai tare t'e-oi blastema,
Càn ii vré puiĭ să-i scoţĭ
Ţì-i mânânce corbgiĭ toţi.
—Tacĭ bad'e, nu blăstĕma,
Eu mn'i-am càntat cânt'eca,
Tu ţ'ai păţìt pat'ima,
Eu mn'ĭ-am cântat cânt'ecu
Tu ţ'ai vĕḑut norocu,
Norocu cât l-ai avut,
Eu nu ţi-l pociu da mai mult,
Numa cânt'ecu-i a mn'eu,
Norocu-i la D-ḑĕu,
Numa cânt'eca-i a mea,
D-ḑeu face ce vrea.

CLXXIV.

Codrul'e pădure mandră

Codrul'e pădure mândră
Pasĕril'e 'n t'in'e cântă,
Es maicil'e şì l'e-ascultă
Ş'o eşìt şì măicuţa
Ş'o ascultat pasĕrea
Cum îmĭ cântă pat'ima.
—Tacĭ pasĕre, nu cânta,
Că io rĕu t'e-oi blăstĕma,
Tu să sbori pìn pomn'i cu póme
Şi să sborĭ ruptă d'e fóme,
Şì să sborĭ pìn codruţ verd'e
Şì să sborĭ ruptă d'e set'e,
Cân a c'i puiĭ să-i scoţi
Să-i mânânce corbgiĭ toţi.
Şì pĕ t'in'e lângă pui
Să nu mai cânţĭ n'imĕrui,
Că n'ai mai cântat a bin'e
Făr'a dor ş'a d'espărţîre,
—Taci bade nu blăstĕma,
Eu mn'ĭ-am cântat cânt'eca,

Tu ţ'ai pl'in it pat'ima;
Eu mn'i-am cântat cànt'ecù.
Tu ţ'ai plin'it nĕcazu.
Cât'e nĕcazurĭ d'ĕ mórt'e
Pêntu màndra l'e-am tras tót'e
Şì cât'e l'e nĕcăjĕsc
Tèt'e-s pèn'ce o iubĕsc.

(Mocod)

CLXXV.

Nu mĕ da mamă d'epart'e,

Nu mĕ da mamă d'epart'e,
Să viu cu dăsagiĭ 'n spat'e,
Ci me dă mamă 'n vecin'ĭ,
Sa t'e ved sara ce cin'ĭ,
D'emin'éţa ce prănzĕşcĭ
Pest'e ḑì cum maĭ trăieşcĭ.
Ḑìs-an, mamă, cătă t'in'e
Să ţìi ḑìl'e pèntu min'e.
Să mĕ dai în sat cu t'in'e;
Da tu ḑìl'e n'ai ţìnut
Şì d'epart'e m'ai vêndut
Pĕşt'e d'eal cu căt'in'iĭ
Şì 'n satu cu străin'iĭ
Pest'e d'eal cu căl'in'el'e
Şì 'n satu cu străin'el'e.
Ḑìl'e mamă c'ai ţìnut
Vin'erea şi sàmbăta
Sa me poţi înstrĕina,
Că tu mamă t'e-ai t'emut.
C'oi vin'i la t'in'e mult
După mălaiu împrumut,
Şì nu ţì-l'oi da mai mult.

CLXXVI.

Frunḑă verd'e rugul'e

Frunză verd'e rugul'e
Bad'e mândrulucul'e
Adă mâna ş'o verigă
Pĕst'e-on vêrv d'e tufă mn'ică,
Ţ'am fost dragă ibovn'ică
Şî amu nu ţî-s n'emn'ică
Mĕ d'epart ca ş'o furn'ică.

VOINICIE.

CLXXVII.

Codrul'e cu frunḑă lată

Codrul'e cu frunḑă lată
Peice brumă, nu t'e bată,
Că mn'ĭ-ai fost umbră v'odată;
Codrul'e cu umbră lungă,
Peice brumă, nu t'e-agĭungă,
Că mn'ĭ-ai fost v'odată umbră.

CLXXVIII.

Dau-ar domnu D-ḑĕù

Dau-ar domnu D-ḑĕu
Să c'ie codru bgirău
Şî frunḑuca viţişpan
Să puiŭ mâna p'on duşman
Să-i fac capu
Ca bumbacu
Şî trupu ca căpen'eagu,
(Mocod)

CLXXIX.

—Ce t'e l'egin'ĭ brad în codru

—Ce t'e l'egin'ĭ brad în codru
Fără rînd şî fără modru?
—Da cum nu m'oi l'egâna
Cân d'e min'e stau gata
Tri meşt'erĭ cu tri săcurĭ
D'al'esĕ d'in tri târgurĭ
Să mĕ taie dărăburĭ

Să me 'ncarce pĕ tri carĕ
Să mĕ ducă 'n gĭos la ţară
Sę mĕ facă t'emn'icióră,
Să mĕ facă t'emn'iţĭ grel'e
Să pceie voin'iciĭ 'n el'e.

CLXXX.

F . . . . MORŢIĬ MUNT'E RĔU,

F . . . . morţiĭ munt'e rĕu,
D'e m'aş ved'è 'n vêrvu teu,
Num'aş sta şì m'aş uita
Pe eare plaiŭ aş lua,
Pe plaiu d'e pintre bradĭ,
Că m'aşcépt 'a mn'ei fărtaţĭ
C'o stavă d'e cai l'egaţĭ.
Unu scrie la ţidulă,
Tăt calu c'o sută bună,
Unu scrie pĕ hârt'ie,
Tăt calu plăt'eşce-o mn'ie.

CLXXXI.

PRINS-O CODRU-A GĂLBIN'I

Prins-o codru-o gălbin'i
Voin'icii cum om trăi ?
Da trăi-om voin'icĭ bin'e,
Că noi numa că n'e-om duce
Coló 'n gĭos cătă Sălagĭu
Şì n'e-om tăiè hădăragĭ,
Ş'om trece pĕ şĕsurele
Şì n'e-om tăiè îndârjel'e
Şì n'e'om băga înblăt'itorĭ,
Pĕ la fet'e peţitorĭ;
Şì n'e-om băga d'a 'mblăt'i
Pĕ la fet'e a peţì.

CLXXXII.

Cân îĭ frunḑa d'e doi ban'ĭ

Cân îĭ frunḑ'a d'e doi ban'ĭ
Pl'inu-i codru d'e duşman'ĭ;
Cân ìi frunḑa d'e ban'ĭ mn'icĭ
Pl'inu-i codru d'e voin'icĭ
La tăt fagu cât'e cincĭ.
La fagu d'e lângă cal'e
Zace-on voin'ic d'e lungóre.
Ea d'in graiŭ aşè grăea:
«Orĭ tu morĭ, orĭ tu t'e scólă,
«Orĭ îmĭ dă şĭ mn'ie bólă,
«Mn'ie bóla gĭumătat'e
«Să o bol'im noi în part'e,
«Că mn'ĭ-am urìt ḑìl'el'e*)
«Mutân căpătâiel'e,
«Cân la cap, càn la pcicióre,
«Cân la umbră, cân la sóre.»

CLXXXIII.

Tètă iarna aşceptai

Tètă iarna aşceptai
Să vie luna lu Maiŭ
Să vĕd codru ca on raiŭ,
Iarbă verd'e pĕ su plaiŭ
Şî voin'icĭ la plug ieşîn.
Tacĭ tu mândră tacĭ tu ḑĕu,
Că ş'a nost pluguţ a 'mbla
Colo d'in gĭos d'e oraş
Şĭ 'nnapoi doi frăităraşĭ
Şì 'n mn'ijloc pară d'e foc
Dacă n'am avut noroc.

*) Cele 4 versurĭ din urmă sûnt şi la *Alexandri* p. 51. *Muieruşca din Braşĕu.* Varianta la I. P. Reteganul «Trand. şi Viorele p. 124.

CLXXXIV.

Cui-s dragĭ povest'ĭ frumósĕ

Cui-s dragĭ povest'ĭ frumósĕ
Să vie la noi acasă,
Să l'e povest'esc d'e min'e
Cum am trăit ḑil'e bun'e,
Ḑil'e bun'e 'n d'esmerdare
Şî 'nt'on bin'e tare mare.
Trăin înt'atâta bin'e
N'am băgat sama d'e min'e.
Luaţĭ sama, măi voin'icĭ
Şî copiiĭ c'i mai mn'icĭ,
Cu ómin'iĭ blăstĕmaţĭ
N'ice beţĭ, n'ice mâncaţĭ,
N'ice pret'in'ĭ nu vĕ daţĭ,
Că t'e-nşală cu cuvint'e
Pĕcum nu-ţĭ aducĭ amint'e,
Cum m'o-nşĕlat şî pĕ min'e
D'e mĕ scóseră d'in bin'e;
D'in bin'e şî d'in iosag
Eată-mĕ on om pribég;
D'in bin'e şî d'in moşîe
Eată-mĕ în grea robgie.
—Grea robgie şî d'amară,
Cân în t'in'e mĕ băgară,
Nu şcieam ḑiuă-i orĭ sară;
Cân afară mĕ dădură,
Pîntre doi mĕ petrecură:
Lumea n'égră că-mĭ părea,
Oi! sóre lumn'ina mea,
Nu şciu cân t'e-oi mai ved'é,
Săracĭ n'eamuril'e mel'e
Cum mĕ plângeţĭ d'e cu jel'e,
Nu şciu cân mi-ţĭ mai ved'e'le,
Că-s în t'emn'iţă l'egat
C'on lanţ mare ş'on lăcat,
În t'emn'iţă su pămînt,

Un'e vara trage vènt,
N'icĭ nópt'ea nu poțĭ durn'i
D'e șueru șĕrpcilor.
D'e zuzătu c'erĕlor,
D'e sgomotu broașcelor;
Șolobocu-i l'a mea ușă,
Cu baion'et pus pĕ pușcă.
Cân mĕ scót'e la șpațìr
Lacrìmn'il'e d in ocĭ cur.
L'e sìmțĕsc pĕ cept c'erbint'e,
Da aducênu-mi amint'e
De-a mn'eu bin'e d'inaint'e,
Bin'el'e mn'eu șî norocu
L-o mâncat para șî focu;
Bin'el'e mn'eu șî t'ign'éla
L-o mâncat focu șî para.
Amin! ș'o cupă d'e g'in
Să o bem cân n'e-ntâln'im.

CLXXXV.

Drag mn'ĭ-o fost a mânca bun

Drag mn'i-o fost a mânca bun
Șî m'o prins șăndariĭ 'n drum
Gĭoi m'o prins, Vin'erĭ m'o dus
Sâmbătă 'n c'erĕ m'o pus,
Dumin'ecă până 'n prânz
Tăt am suspcinat ș'am plâns.
— Vârcălan [1]) d'i pĕ t'emn'iță,
Slobodî-mĕ la ul'iță,
Șî să vĕd o păsĕrea
Vin'ită d'in țara mea
Să scriu la măicuța mea:
Cămeșîl'e d'in bolt'eie
N'icĭ l'e vîndă n'icĭ l'e țîe,

---

[1]) Vârcălan—părcălab, temnițer, profus (prepus).

Făr 'l'e scótă 'ntre hotarĕ.
Să l'e deie foc şî pară,
Să l'e vĕd batĕr fumu
Să şcie că l'e-am fost domnu.

CLXXXVI.

VÂRCĂLAN D'I PĔ T'EMN'IŢĂ

Vârcălan d'i pĕ t'emn'iţă
Slobodi-mĕ la ul'iţă
Dór' oĭ da d'e-o păsĕrea
Vin'ită d'in ţara mea
C'am să scriu o cărt'icea
La dragă măicuţa mea:
Să-mĭ vîndă rĕt'ezĕl'e
Să-mĭ plăt'éscă c'erĕl'e
Să-mĭ vîndă curaua
·mĭ plăt'éscă t'emn'iţa

CLXXXVII.

RĔU MĔ DÓRE PĔ ŞOLDURĬ

Rĕu mĕ dóre pĕ şoldurĭ
D'e patron cu l'egăturĭ,
Slujba şî ceaonu-i greu
Tèt'e-s pĕ umĕru mn'eu,
Frundă verd'e cireşeriŭ
Greu-ĭ şî iest col'eşeriŭ.

CLXXXVIII.

DĂ, SUFL'ET'E, LITURGIĬ

Dă, sufl'et'e, liturgiĭ
Pêntu-atât'ea tălhăriĭ
Până trăescĭ între g'iĭ *)

*) g'iĭ—viĭ

Dacă sufl'et'e-i muri
N'ime nu t'e-a pomin'i.
Un'iĭ t'e-or scót'e d'in casă,
Un'iĭ s'or sfăd'i la masă,
Un'iĭ ț'or tomn'i clopu,
Alțiĭ ț'or plânge gĭocu,
Că ț'ai pcerdut norocu.

CLXXXIX.

Tètă vara 'n dumbrăg'ițã,

Tètă vara 'n dumbrăg'iță,
Iarna 'n c'erĕ și 'n t'emn'iță;
Tètă vara furai murgĭ
Iarna 'n c'erĕ și 'n butucĭ.

CXC.

Trage-mĕ mint'ea la rel'e

Trage-mĕ mint'ea la rel'e
Ca caprele la vâlcel'e;
Mĕ trage mint'ea la rĕu
Ca caprel'e la părău.

CXCI.

Cucul'e cu pană n'égră

Cucul'e cu pană n'égră
Cântă 'n codru să s'al'égă,
Să s'al'égă d'in voin'icĭ
Care-or rĕmân'è p'aicĭ,
Că mn'ie mn'i s'o d'al'es.
Ca d'in codru să nu ies
N'icĭ călare n'icĭ pĕ gĭos
Fără cu ocițiĭ *) scoșĭ.

*) Diminutivul cuvintului *ochiu*.

Am întrat tînĕr copil
Ș'amu ies on vìj bêtrân.
Am întrat fără musl'éță
Ș'amu ies cu barbă créță,
D'e nu m'or cunóșce-acasă
La copiĭ șì la borésă,
La copiĭ șì la iosag,
La n'evastă mai cu drag
La copiĭ șì la d'ave"e
La n'evastă mai cu jel'e.

CXCII.

Murgul'e cómă rotată

Murgul'e cómă rotată
Mai scót'e-mĕ 'n deal odată,
Ț'as da apă d'in găl'étă
Șì bucat'e vênturat'e,
Să mĕ trecĭ Dunărea 'n spat'e,
Să mĕ trecĭ d'i ceea part'e
Gĭos la șĕsu N'istrului
Tuma *) 'n țara Turcului,
Un'e stă st'eagu pl'ecat,
D'e von'icĭ încungĭurat.

CXCIII.

Pĕ cel d'eal—pĕ cel coln'ic

Pĕ cel d'eal—pĕ cel coln'ic
Merc-on tînĕr d'e voin'ic
Dìcên în trișcă d'e-argint.
Mă-sa cătă el dìcea :
Măi Ioan'e Ion'ele,
Nu dìce 'n trișcă d'e jel'e,
Apa 'n Dunăre nu mere.

*) tuma—tocmai.

CXCIV.

Pagubă c'am bětrăn'it,

Pagubă c'am bĕtràn'it,
Da d'e ḑil'e nu-s d'e mult,
Fără d'e-amu d'e curund
D'e cân mama m'o făcut;
De càn m'o făcut mama
Tăt dragă mu'ĭ-o fost lumea.

CXCV.

Spusu-ţ'am eu frat'e ţîe,

Spusu-ţ'am eu frat'e ţìe,
Să laşi d'in somn şì beţîe,
Că-i căd'è în grea robgie.
D'in beţìe n'aĭ lăsat,
La grea robgie-ai peicat,
D'in beţìe nu-i lăsa,
La grea robgie-ĭ peica.

CXCVI.

Acela-ĭ ficior ficior,

Acela-i ficior ficior,
Care nu sĕ culcă 'n ţol,
Fără pĕ pămênt ugol.
Acela-i voin'ic voin'ic,
Care paşce boiĭ 'n rît
Şi numĕră ban'ĭ pĕ câmp.

CXCVII.

Cân eram în vremea mea

Càn eram ìn vremea mea
Cet'era nu-mĭ trĕbuea,

Că era gurița mea,
Era gura ceteruică
Şì trupşoru păsĕruică.

CXCVIII.

Strîgă rĕiĭ satului

Strîgă rĕiĭ satului
Să c'iu talpa iadului
Şì căpĕtâiŭ dracului.
Da d'e ce dómne să c'iu
Că n'am omorìt d'e g'iu,
N'icĭ am iubit însurat,
Pêntru holt'eiŭ nu-i pĕcat,
Pêntr'o țîră şî d'e grabă
N'ice popa nu întrébă
N'icĭ dracu nu bagă samă

Varianta la I. P. Reteganul «Trand. și Viorele» p. 83.

CXCIX.

Sfîntu sóre încă-i sóre

Sfìntu sóre încă-i sóre
Pêntu min'o vrea să gĭóre
Numa luna dușmana
Imĭ ḑìce că n'a gĭura,
Că mn'ĭ-o vĕḑut pățan'ea
Țìin murgu d'e zăbel'e
Şî cu mândra făcên rel'e;
Țìin murguțu d'e frêu
Şî pĕ mândruța de brêu.

CĂTĂNIE.

CC.

PÎN PĂDURE D'E NUEL'E

Pìn pădure d'e nuel'e
Mĕrg răgute t'in'erel'e,
Mĕrg răgut'e càt'e patru
Mĕrg răgut'e la 'mpĕratu.
—Inălțat'e împĕrate !
Să n'e cet'ești nóuĕ cart'e
Pĕ o frundă d'e porbal
Și să n'e ducĭ în Ard'eal,
C'avem mândre t'in'erel'e.
D'e-a nost dor, d'e-a nóstă jel'e
El'e nu pórtă mărgel'e;
D'e-a nost dor, d'e-a nost bănat
Și cerceiĭ i-o țîpat.

CCI.

SĂ ȘCIE ORĬ ȘI CARE

Să ș̦cie orĭ șî care
Ce plată cătana are:
Tri pițule pĕ cincĭ ḑile,
Nó, trăește măĭ omul'e.
Cincĭ pĕ vics, cincĭ pĕ unsóre,
Cincĭ îĭ daŭ la spălătóre,
Cincĭ îĭ daŭ pĕ ață n'égră,
Cincĭ îĭ daŭ pĕ pet'ea n'égră.
Frundă verd'e d'e mĕrariŭ
Maĭ rĕmâĭ cu cincĭ grițarĭ,
Ca să-mĭ cumpĕr o țigară,
Să ies la spațir afară.
Macar n'am mâcat d'e-asară.

CCII.

TRIMĔSU-MN'Ĭ-O MÂNDRA CARTE,

Trimĕsu-mn'ĭ-o mândra carte,
Ḑac'o auḑit, că-s d'epart'e.
Pĕ noruţiĭ ceriuluĭ
Lângă ţara Bemului.
Io-am trimes cart'e pĕ st'el'e,
Că-s cătană nu pociu mere.
Şi s'aude mândr'aude
Şi s'aude rĕŭ în ţară,
C'a e'i bătăl'ie mare,
Şi pìn iarbă şi pìn dalbă
Şi pìn sânge pànă 'n barbă;
Şi pìn grâŭ şi pìn săcară
Şi pìn sìnge până 'n scară.
Până 'n scara caluluĭ
Sànge d'e-a Muscanuluĭ.

CCIII.

FRUNḐĂ VERDE TRI GRĂNAT'E

Frunḑă verde tri grănat'e
Strig'on ginĕrariŭ d'in cart'e:
«Eşiţĭ ficiorĭ d'in cetat'e
«Şi vĕ tomn'iţĭ în rìnd frumos
«Să plecăm pĕ drum în gĭos
«Pĕ sun'etu dobelor,
«Pĕ scurtarea ḑil'elor;
«Pĕ sun'etu trìmbgiţiĭ
«Pĕ scurtarea vieţiĭ.»
Cocoş n'egru cântă 'ntàiŭ
N'émţu iè doba d'in cuiŭ
Şi o bat'e la părad'e,
Tăt voin'icu să se gat'e
In căput, în căpen'ég
Cum îĭ n'émţuluĭ maĭ drag.
Trăsn'éscă-t'e căpen'ég.

Că t'e-oĭ trânt'i pest'e-on fag
Ş'oĭ căta drumu d'e larg,
Şi t'e-oi trânt'i pest'e-on ciung
Ş'oĭ căta drumu d'e lung.

CCIV.

VINĂ MÂNDRĂ 'N D'EAL LA CRUCE

—Vină mândră 'n d'eal la cruce
Să vedĭ n'émţu cum mĕ duce:
Cu cica neceptînată,
Cu năframa n'espălată
Cu gura n'esărutată.
—Intórnă bad'e 'nnapoi
Cica ceptîna ţî-oĭ
Năframa spăla-ţî-oĭ.
Intórnă bad'e nu t'e duce,
Că t'e-oĭ scălda 'n lapt'e dulce.
—D'e m'aĭ scălda 'n g'in şi 'n bere,
Cân îĭ poruncă oĭ mere;
De m'i scălda 'n lapt'e dulce
Cân îĭ poruncă m'oĭ duce;
D'e m'i scălda şi 'n g'inars
Mĕ duc mândră şi t'e las.
Eŭ mĕ duc mândră 'n cătane
Tu rĕmâĭ şi spală hain'e,
Spală mândră ce-i spăla,
Spală mândră năframa,
Şi o spală 'n lăcrîmn'el'e
Şi o uscă 'n dor şi jel'e
Şi o pun'e 'ntr'o cetóre
Cu cruciţa cătă sóre;
D'e-i ved'é, că sĕ 'nălbeşce
Maĭ trage mândră n'ed'ejd'e;
De-i ved'é, că sĕ n'egreşce
Nu trage mândră n'ed'ejd'e.
Da' d'e-a e'i v'on bin'e 'n ţară
Oĭ vin'i acasă iară;

Da d'e-a c'i v'o rĕutate
M'oĭ l'ipc'i lâng'o cetate
Ș'oĭ scrie la maica cart'e.

CCV.

Impĕrat'e împĕrat'e

Impĕrat'e împĕrat'e
Nu mĕ streina d'epart'e,
Că n'am cine să mĕ cat'e:
Tata-i su parășt'e*) verd'e,
Maica-i slabă nu mĕ pót'e,
Frațiĭ nu mn'i-s cu dreptat'e,
Suroril'e-s mit'it'el'e,
Nu șciŭ cărăril'e mel'e.
Ține-mĕ măicuță bin'e,
Până ce-s acas' cu t'in'e,
C'oĭ pun'e mâna pĕ masă,
Și ț'oĭ face larg în casă;
Ș'oi pun'e mâna pĕ cruce
Și t'-i uita cum m'oĭ duce,
Ș'oĭ trece 'n streină țară
Inapoĭ să nu viŭ iară.
Vaĭ un'e-i st'égu pl'ecat
De voin'icĭ încungĭurat.
Tu maică m'i așt'epta
Tăt cu cină caldă 'n masă
Și cu apă rece 'n vasĕ.
Dacă-i ved'é, că nu viŭ
Samĕnă on c'ir d'e grâŭ;
De-i ved'é, că înverdeșce
Maĭ trage cât'e-o n'ed'ejd'e;
De-i ved'é că sĕ n'egreșce
Nu trage n'icĭ o n'ed'ejd'e.

---

*) Parăște-pajiște.

CVI.

Frunḑă verd'e tri masl'ine

Fruḑă verd'e tri masl'ine
Mĕ duc maică d'ila t'ine,
In'imn'ióra îmĭ rĕmân'e
Ce să fac s'o iéŭ cu min'e ?
Vaĭ o l'égă 'nt'o năframă
Ş'o aruncă 'n gĭos pĕ apă :
Maică, d'e s'a cufunda,
Altu nu mĕ aşcepta ;
D'e s'a duce 'n gĭos pĕ apă,
Vaĭ ! tu maică mĕ aşcéptă,
Că de-a c'i v'on bin'e 'n ţară
Oĭ vin'i acasă iară,
Şi d'e-a c'i v'o rĕutat'e,
M'oĭ lipc'i lâng'o cetate
Ş'oĭ scrie la maica cart'e :
Pĕ marginĭ cu bărbânoc,
Pĕ mn'ijloc pară d'e foc,
Dacă n'am avut noroc,
Dacă n'am avut t'ign'élă,
D'e-am eşît d'in a mea ţară.

CCVII.

Vin'e-'mpĕratu călare

Vin'e-'mpĕratu călare
Tăt strîgân în gura mare :
Daţĭ ficiorĭ cu vóie bună,
Că aḑĭ mân'ĭ luăm cunună,
Cununa pâmêntului,
Bătên ţara Turcului.
  Strîg-o cătană bĕtrână :
Ardă-ţĭ focu cununa,
Că n'e-ai mâncat viéţa.
  Strîg-on căpitan bĕtrân :
Şciuta-ţĭ voi ficiorĭ bin'e

Càn aţĭ dat mâna cu min'e,
Că nu-'ţĭ cosî pîn grăd'ină
N'icĭ îţĭ mulge oi la stână,
N'icĭ îţĭ cosî pîn l'ivedĭ
N'icĭ îţĭ mulge pìn găl'eţĭ
N'icĭ îţĭ così pîntre bradĭ,
N'icĭ îţĭ avé mândre dragĭ.
Pcică unu, pcică doi.
Pcic-o mn'ie d'intre noi,
Pcică unu, pcică cincĭ.
Pcic-o mn'ie d'e voin'icĭ
Pcică unu 'nt'o cărare
Lâng'on st'ic *) d'e iarbă mare.
Vin'e-o dalbă copil'iţă,
Ca să-i ţĭie lumn'in'iţă,
Strîg-on căpitan bĕtrân :
Stînge fată lumn'ina,
Să nu-ţĭ stìng cu viéţa,
La cătan'-aşè i dată
Să móră n'eìngropată
Până bătaia sĕ gată.
Dacă bătaia sĕ gată,
Vin'e cătana 'ngrópată,
Cât'e-o sută pĕ ulaltă.

CCVIII.

Împĕrat'e frănţuzĕsc

Împĕrat'e frănţuzĕsc
Vin'e-mĭ să t'e suduiesc.
Orĭ mĕ slobodĭ la moşîe,
Orĭ îmĭ dă grósă sîmbrie,
Sîmbria îĭ puţìn'ea
Nu put'em trăi cu ea.
C'o mai fost d'alţĭ împĕraţĭ,

*) st'ic—spic. p se preface in un fel de *ty*.

N'o luat càt'e doi fraţĭ,
Tu eşcĭ împĕrat pustîiŭ
Ièi càt'e doi şî càt'e tri,
Ièi ficioru d'ila tată,
Ièi drăguţu d'ila fată
Ièi tata d'ila copiĭ
Rĕmân copiiĭ pustîĭ.
Împĕrat'e nu t'e-ar bat'e
Nu t'e-ar bat'e taberîle,
Ci t'e-ar bat'e lacrîmn'ile
Lacrîmn'ile maicelor
Şî doru ficiorilor.

CCIX.

Pasĕre di pĕ cetat'e

Pasĕre di pĕ c'etate
Spun'e maiciĭ sànătat'e,
D'e maĭ are v'on ficior,
Puie-i capu su pcicior
Să nu trag'-atâta der,
D'e maĭ are-on băieţĕl
Să nu-l blastĕme-aşè rĕu,
Cum m'o blăstĕmat pĕ min'e.
Puşca-mĭ ród'e umerile
Frundă verd'e l'emn'el'e
Ceacău sprâncen'el'e
Ibĕrşungu spat'el'e
Boconciĭ pcicióreľe
Ardă para focului
Pĕ munţiĭ Brogului
Mai d'e mult d'e ar c'i ars
Eu cătană n'aş c'i fost.

CCX.

FRUNḌĂ VERD'E ŞÎ MAÏ VERD'E

Frunḍă verd'e şî maĭ verd'e
Nu c'iţĭ supĕrat'e fet'e,
Mn'ie cart'e mn'i-o vin'it,
La Ital'ia-i d'e porn'it
Pĕ Urban d'e-l mn'iruit.
Urban vin'e cât'in'el
Cu Cazaciĭ după el,
Cu Cazacĭ cu puşcĭ scurtat'e
Nóuĕ să n'e facă mórt'e.

CCXI.

AUḌÎT-AM AUḌÎT,

Auḍît-am auḍît,
Că craiŭ Puchner o fugit
Ş'o fugit d'e cătă ţară
Ş'o gân'it c'a întra iară
Cum o 'nturnat el cu totu
C'o 'mplut d'e Mogiorĭ în lontru
Şi cincĭ sut'e d'e husarĭ
Care îmblă tăt călărĭ
Şi p'atâţa bocànciosĭ
Care îmblă tăt pĕ gĭos.

CCXII.

PĔ ŞĔSU SÎBIIULUI

Pĕ şĕsu Sìbiiului
Cântă puiu cucului,
N'ime 'n lume nu-l aud'e
Făr' voin'ic cu gândurĭ mult'e,
N'ime 'n lume pĕ su sóre
Făr' cătana d'in prinsóre.
Cătana d'in graiŭ grăeşce :

«Tacĭ cucul'e nu cànta,
«Că eu rĕu l'e-oi blăstĕma;
«Pân'-am fost eu la părinţĭ
«Nu t'e-am oprit, să nu cânţĭ
«Da d'e cân m'am strĕinat
«D'e cântat m'am săturat.»

CCXIII.

Pasĕre cucuţ frumos,

Pasĕre cucuţ frumos,
Mn'ĭ-ai cântat mn'ie d'in dos:
Să trăiesc cu mult amar,
Cu amar d'in cătun'ie
Cu a N'eamţului sìmbrie,
D'e-aş şci un'e locueşcĭ,
Ce fel'iŭ d'e pasĕre eşcĭ,
Cu puşca t'e-aş împuşca,
La vulturĭ t'e-aş arunca;
N'icĭ aşé nu t'e-oi lăsa
Ci maĭ rĕu t'e-oi blăstĕma:
D'e tri orĭ puiĭ să-i scoţĭ
Să-i mânânce corbgiĭ toţĭ
Şi pĕ t'in'e lângă pui
Să nu mai cănţi n'imĕrui,
Că n'ai mai càntat a bin'e
Făr' a dor ş'a d'espărţire.
Cân s'o-'mpărţit bin'ele,
Fost-am dus cu oile;
Nuş*) cum focu s'o-'mpărţît,
Că puţìn mn'i s'o vin'it;
Càn s'o-'mpărţît urîtu,
Fost-am şî eu la dìnsu,
Nuş cum focu s'o-'mpărţît,
Că d'e el part'e-am avut.

*) Formă scurtată din *Nu şciu*

CCXIV.

Frunḑă verd'e l'emn d'e sus

Frunḑă verd'e l'emn d'e sus
Tênĕruț rĕu am agĭuns,
Cân cătană m'o luat
Eu îmblam cam supĕrat.
Alțî-o rîs șî alțî-o plâns.
Eu la dracu i-am lăsat
Ḑîua bună mn'ĭ-am luat
D'ila frunḑa cea d'e fag,
D'ila tata mn'eu cel drag,
D'ila c'ir d'e bosîĭoc,
D'ila ficioriĭ d'in gĭoc
D'ila c'ir d'e petrinjĕi,
D'ila tățĭ pret'in'iĭ mn'ei,
D'ila c'ir d'e tămâiță,
D'ila fet'e d'in uliță,
D'ila-a mea dragă drăguță:
Rĕmâĭ mândră sânĕtósă
Ca ș'o g'iorea frumósă,
Ca ș'o pară g'ermĕnósă,
Suflă vêntu ș'o clăt'eșce
N'imĕrui nu-i trĕbueșce.
Șĕḑĭ, mândră, macar cu cin'e
Numa mai frumos ca min'e.
Șî eu mândră mn'ĭ-oi afla
Num'o mân'-oi rĕd'ica
Tri șî patru mn'ĭ-oi afla
Num'o mână d'e-oi înt'ind'e
Tri șî patru mn'ĭ-oi cuprinde,

Variantă la Jarnik—Bârseanu: Doine, pag. 322.

CCXV.

Iubit'e ș'a mel'ĭ surorĭ

Iubit'e ș'a mel'ĭ surorĭ
Pl'eg'iț-mĭ ș'a mel'e florĭ,
L'e pleg'ițĭ șî l'e udațĭ.
Dac'or creșce l'e purtațĭ.
Pĕ min'e nu m'așceptațĭ.
Că n'avețĭ part'e d'e frațĭ.
Cân am fost d'e purtat pană
M'o luat N'eamțu cătană,
Cân am fost d'e purtat struț
M'o pus N'eamțu 'n șîreguț,
D'în șîreagu d'inaint'e
Un'c-i focu mai c'erbint'e.
Creșcețĭ florĭ cât garduril'e
Pîn tòt'e pîrlazuril'e,
Să vĕ bată vênturil'e
Ca pĕ min'e gânduril'e.

(Mocod)

CCXVI.

Strajameșt'er d'in cumpan'e

Strajameșt'er d'in cumpan'e
Cât îi lumea nu mai dórme,
Scrie cărțĭ încornurat'e
Și l'e trimet'e pĕ sat'e:
Tăt ficioru să sĕ gat'e
Cu pușcă, cu căpen'eag
Cum îi N'eamțului mai drag,
Poroncește la dobaș
Să bată doba d'e marș.

(Mocod)

CCXVII.

Tună, dómn'e, ce-i tuna.

Tună, dómn'e, ce-i tuna,
Tună 'n mn'ijlocu Clujului
Şî 'n cond'eiu N'eamţului,
Să nu scrie pĕ hârt'ie
Şî pĕ noi să nu n'e şcie,
Să nu facă potrocól'e
Şî pĕ noi să nu n'e gĭóre
Gĭurămênt l'egat d'in cart'e:
Că n'e-om lupta cu dreptat'e
Şî p'în apă şi pîn foc
Cum om avé noi noroc
Şi pĕ ud şî pĕ uscat
Pèntu a nost împĕrat
N'e-om lupta şî ḑì şî nópt'e
Până la a nóstă mórt'e.

CCXVIII.

Fă mândră haină d'e-Anglie.

Fă mândră haină d'e-Anglie,
Că mĕ duc în cătun'ie.
D'e ai d'e min'e v'on dor
Fă-mĭ cămeşă d'e fuior
Mn'ĭ-o cóse tètă 'n ceiţĕ
Şî mn'ĭ-o trimet'e 'n Bistriţă
Acolo i-or pun'e rujĭ
Şî mn'ĭ-or trimet'e-o în Cluj,
În Cluj oi trimet'e-o cart'e
Şî mn'ĭ-or aduce-o 'n Orad'e
D'in Orad'e m'or porn'i
Şî m'or duce în Sîbiiŭ
Înapoi n'oi mai vin'i
Pân' tri ai s'or implin'i.
Eu d'in gură-aş'oi grăi:
Căpitan'e, căpitan'e,

Să strîgĭ odată haptac,
Să-mĭ tomĕsc civĕra 'n cap
Şî grivalău su barbă.
C'am avut o mândră dragă
Ş'amu móre d'e bet'eagă;
Să strîgĭ odată rut,
Să mĕ duc să o sărut,
Că n'oi ved'e-o mai mult.

CCXIX.

N'EAMŢULE CÂN M'AI LUAT

N'eamţul'e càn m'ai luat
Nu şciu orb ai fost orĭ bat?
Ai fost bat, ai fost n'ebun
M'ai luat şî n'am fost bun.
Cân ìn gl'id'e n'e-ai băgat
Tu pĕ noi n'e-ai numĕrat
P'on rît afară n'e-ai scos
Şî n'e-ai spus ce-i d'e folos
Tu pĕ noi că n'e-ai gĭurat
Pêntu a nost împĕrat
Su st'eag mândru d'e mătasă
Tri ai să nu viu acasă.

CCXX.

MORŢÎĬ TĔI ŢARĂ FRUMÓSĂ

Morţîĭ tĕi ţară frumósă
Cin'e d'in t'in'e mĕ scósĕ
N'ar avé peită pĕ masă
N'ice loc în t'emet'eu
N'icĭ cuie pĕ copârşău
Pĕcum m'am străinat eu.
D'in copil d'e gazdă bună

Şî d'in copil cu moşîe

Am rĕmas în cătun'ic
Cătun'ia-i grea ș'amară
Cân în sobă mĕ băgară
Nu șcieam diuă-i orĭ sară
Cân d'in sobă mĕ scot'e
Nu șcieam diuă-ĭ orĭ cè.

CCXXI.

Frundă verd'e bărbânoc

Frundă verd'e bărbânoc
Smulturile gĭócă 'n gĭoc,
Ficioriĭ sĕ duc la foc
Și stau nópt'ea șolol oc.
Smulturile țĕs la t'éră
Ficioriĭ sĕ bagă 'n pară
Și l'-ĭ in'ima d'amară,
Că sĕ duc d'in a lor țară
Și l'-i jel'e și bănat,
Că sĕ duc tri ai d'in sat.
Tri ai trece-or ca o nópt'e
Da l'-i mint'e d'e-a lor mórt'e
Și d'e cel'calalt'e tót'e.
Că poruncil'e-s n'emțĕșcĭ,
Cată să l'e împl'in'eșcĭ;
Vin'e porunca până 'n sară,
D'emin'éța t'e plecară
P'o sută și tri d'e carĕ
Și 'n bătaie t'e băgară,
În bătaie mare fórt'e
Și nu poțĭ să scapeĭ d'e mórt'e.
Vin plumbgiĭ ca grâu curat
Și nu-țĭ mai vedĭ a tĕu sat,
N'ice maică, n'ice tată,
N'icĭ a ta drăguță dragă,
N'ice frațĭ, n'ice surorĭ,
Fără-'ntre străin'ĭ să morĭ,
Între străin'ĭ și-'ntr'e păgân'ĭ,
D'e nu mĕ petrec vecin'ĭ,

N'ice prel'in'iĭ ci bun'ĭ,
N'ice n'eamurĭ, n'icĭ fărtaţĭ,
Fără 'n sânge tăţĭ scăldaţĭ,
Fără 'n sânge şî 'n durere,
Fără 'n sânge şî pin t'ină.
Fără l'eacă d'e lumn'ină
Rĕmâi maică 'n vóie bună,
Veac nu sûnt'em împreună.

CCXXII.

Cui-i cătun'ia dragă,

Cui-i cătun'ia dragă,
Margă 'n Sibiiu ş'o al'égă :
Orĭ husariŭ, orĭ granat'ir,
Orĭ gemainĕr fusul'ir
Orĭ cătană cu mond'ir.

CCXXIII.

Căpitan'e vara trece,

Căpitan'e vara trece,
D'in dóuĕ una-ţĭ al'ege :
Orĭ mĕ slobodĭ la moşie,
Orĭ maı cresce d'in sîmbrie,
Că sîmbria-i puţîn'ea
Şi nu pociŭ trăi cu ea.
Căpitan'ilor d'e voĭ,
Cân' iţĭ mere la rĕsboiŭ,
Staţĭ alăturea cu noĭ
Nu vĕ faceţi înapoi.

CCXXIV.

FRUNḌĂ VERD'E SOLḌĬ D'E PEȘCE

Frunḍă verd'e solḍĭ d'e peșce
Cătana rĕu bĕtrân'eșce,
Ea sìngură sĕ c'iud'eșce,
Că cu cósa nu coseșce,
Cól'ea tómna nu clăd'eșce;
Ea d'e-aceea bĕtrân'eșce:
D'e strìnsu curel'elor
Șî d'e doru fet'elor.

CCXXV.

N'EAMȚUL'E 'N CUMPAN'EA TA,

N'eamțul'e 'n cumpan'ea ța,
Orĭ t'-i supĕra orĭ ba.
Nu-i frumos ca băd'ița;
N'eațul'e 'n șìreagu tĕu,
Orĭ t'-i supĕra orĭ ḍĕu,
Nu-i frumos ca mândru mn'eu.

Variantă la Jarnik—Bârseanu: Doine. pag. 143.

CCXXVI.

ȘÎ AḌĬ NÓPT'E-AM FOST CU CARU,

Șî aḍĭ nópt'e-am fost cu caru,
D'e l-ar c'i mâncat amaru,
N'icĭ acasă n'am sosìt
Mn'ie cart'e mn'ĭ-o vin'it—
Cart'e d'ela—'mpĕrăție,
Să mĕ duc în cătun'ie.
—Dut'e, mamă, la bgirău
Să veḍĭ ce-i d'e rìndu mn'eu.
—Fost-am, fost-am, fĕtu mn'eu,
Ș'acolo-i d'estul de rĕu,
Că ș'o pus gândul pĕ t'in'e
Să t'e ducă 'n țĕrĭ strĕin'e.

—Dacă-i mamă tréb-'aşa,
Curăieşce-mĭ cămeşa
Şî mn'ĭo cósă cătun'éscă,
N'eamţu să t'e pomin'éscă ;
Şî pĕ latu d'inaint'e
Scrie maic'a mn'eu părint'e
Şî pĕ latu d'inapoi
Scrie-mĭ plug cu şesĕ boi,
Dóră m'or ţipa 'nnapoi,
Şî pĕ mân'eca stânga
Scrie-mĭ maică drăguţa,
Că d'e-a da v'o rĕutat'e
Trimet'e ţ'oi maică cart'e
Şî n'oi scrie cu c'ern'élă
Că d'e-aceea-i multă 'n ţară.

Variantă mai scurtă la I· P. Reteganul Trand. şi viorele ed. II pag· 63.

CCXXVII.

Un'e mĕrg cătan'ele

Un'e mĕrg cătan'ele
Nu se fac bucat'ele,
N'ice iarbă, n'ice grâu
Fără sânge până 'n brèu,
N'ice iarbă, n'icĭ săcară
Fără sânge până 'n scară,
N'ice iarbă, n'icĭ ovĕs
Fără sânge tăt pĕ gĭos.

CCXXVIII.

Munt'e, munt'e pcétră sacă

Munt'e, munt'e pcétră sacă
Lasă ficioriĭ să trécă,
Să trécă la ciobăn'ie
Să scape d'e cătun'ie.
Cătun'ia-i gĭug d'e lemn
Trag voin'iciĭ până pcer

Cătun'ia-i gĭug d'e-aramă
Trag voin'icii fără samă.

CCXXIX.

Colo 'n gĭos pĕ la făgie

Colo 'n gĭos pĕ la făgie
Vin doĭ frațĭ d'in cătun'ie
Dice unu către d'altu :
Pun'e frat'e mâna 'n șel'e
Și-mĭ trage una d'e jel'e,
Noi acasă ce-om căta ?
Că părinții n'e-o murit.
Boiĭ 'n grajd o bĕtrân'it
Un'e-o fost casa-o cosît.

CCXXX.

Cucul'e cu pen'e rarĭ

Cucul'e cu pen'e rarĭ
Mândru cânțĭ la pĕcurarĭ
Și 'n căsărn'e la șândarĭ:
Cucule cu pen'e verdĭ
Și 'n căsărn'e la hunvedĭ,
Cucul'e cu pen'e sure
Mândru cânțĭ vara 'n pădur'e

CCXXXI.

D'e un'e cătana pl'écă

D'e un'e cătana pl'écă
Rĕmân'e casa săracă
Și copiiĭ mn'icĭ în vatră,
D'e s'or dest'epta v'odată
N'or șci cine l'e-o fost tată.

Sfârșitul Vol. I.

CUPRINS

I.

DRAGOSTE

DOR ȘI JELE.

Mustrărĭ și Blăstĕmurĭ.

VOINICIE.

CĂTĂNIE.

AVIS

Scopul nostru este de a da la lumină o colecţie de cărţi a *1 leŭ volumul* şi de a pune ast cel în mânele tuturor, scrierile autorilor contimporani inlocuind preţurile cele exorbitante, cu un preţ moderat de tot. Aceste volume în format potrivit, ca să pótă ţinea loc în ori-ce bibliotecă, vor apărea regulat câte două în fie-care lună.

FRAŢII ŞARAGA
librari-editori

VOLUME APĂRUTE:

No. 1. Elena Sevastos *Poveşti*
„ 2. N. A. Bogdan *Poveşti şi anecdote*
„ 3. Mihail Canianu *Poesiĭ populare (Doine)*
„ 4. N. Gane *Poesiĭ*
„ 5. Log. Cost. Konaki *Poesiĭ vol. I.*
„ 6. idem „ „ *II.*
„ 7. Mihail Eminescu *Poeziĭ complecte*
„ 8. Sofia Nădejde *Nuvele*
„ 9. A. Vlăhuţă *Nuvele*
„ 10. Henriette şi Mihail Eminescu *Scrisori.*
„ 11. Ar. Densuşianu *Cercetări Literare vol. I.*
„ 12. Idem Idem „ *II*
„ 13. N. Gane *Domniţa Ruxandra*
„ 14 N. Beldiceanu *Poeziĭ.*
„ 15. Elena Sevastos *Anecdote poporane.*
„ 16 A. Steuerman (De la Iaşi) *Antologie*
„ 17. „ „ „ „ *Crestomatie*

---

5 lei '67